

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI

FUTBOLDA ŞİDDET: ADANA ÖRNEĞİ

TEZİ YAZAN
Mehmet ARIKAN

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Yücel ERTEKİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TARSUS/MERSİN
EKİM-2017

TEZ İMZA SÜRKÜLERİ

T.C
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

20142011 numaralı öğrencimiz olan MEHMET ARIKAN tarafından hazırlanan "FUTBOL'DA ŞİDDET: ADANA ÖRNEĞİ" başlıklı bu tez çalışması jürilerimiz tarafından oy birliği ile KAMU HUKUKU Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

Üniv. İçi - Tez Danışmanı - Jüri Başkanı: Prof. Dr. Yücel ERTEKİN

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

Üniv. İçi - Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Şenol KANDEMİR

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

.....

Üniv. Dışı - Jüri Üyesi: Doç. Dr. Nedim MERİÇ

(Antalya Akdeniz Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

05 / 10 / 2017

Doç. Dr. Murat KOÇ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI**Öğrencinin**

Adı – Soyadı: Mehmet ARIKAN

Numarası: 20142011

Ana Bilim / Bilim Dalı: Kamu Hukuku**Programı: Tezli Yüksek Lisans (x) Doktora ()**

Tezin Adı: Futbolda Şiddet: Adana Örneği

Bu araştırmanın başlangıcından sonuçlanmasına kadar ki bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde hazırlanarak sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

ÖZET

FUTBOLDA ŞİDDET: ADANA ÖRNEĞİ

Mehmet ARIKAN

Yüksek Lisans Tezi, Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Yücel ERTEKİN

Ekim 2017, 100 sayfa

Spor temelinde rekabete dayalı bir etkinlik olmakla birlikte evrensel ilke ve kurallarla sınırları çizilmiş bir eğlence aracı olarak karşımıza çıkmakta ve insanları sevgi, barış ve yarışa teşvik etmektedir. Ancak spor içinde rekabet ve hırs barındırması nedeniyle bazı durumlarda istenmeyen çeşitli şiddet olaylarına da neden olabilmektedir. Bu şiddet olayları basit hakaretten, kasten yaralamaya hatta ölümle sonuçlanabilecek düzeyde ciddi seviyelere ulaşabilmektedir. Şiddetin olaylarının yaygın görüldüğü spor dallarından biri de şüphesiz futbol'dur. Futbolda şiddet tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de oldukça yaygın şekilde gözlenmektedir. Bu nedenle tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sporda yaşanan şiddet olaylarının önlenmesi adına bir takım tedbirler alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Alınan bu tedbirler eğitim, medya, elektronik bilet uygulaması, taraftarların arasına tel örgü çekilmesi, hukuksal düzenlemeler vb. pek çok farklı boyutu barındırmaktadır. Ancak gerek hukuksal açıdan gerekse diğer açılardan alınan bu tedbirler sporda şiddet olaylarının her zaman önüne geçememektedir.

Bu çalışmada da, Adana ilindeki sporda şiddet olaylarını niteliksel ve niceliksel açıdan inceleyerek meydana gelen şiddet olaylarının kaynağının saptanması ve bu olayların önlenmesi adına fırsat oluşturulması amaçlanmıştır. Çalışma, 2016 yılında Adana Adliyesinde haklarında sporda şiddet gerekçesiyle dosya açılan bireyler üzerinden, dosyaları incelenmek suretiyle yürütülmüştür. Çalışma kapsamında toplam 463 dava dosyası incelenmiştir.

Elde edilen bulgular Adana ilinde meydana gelen şiddet olaylarının ağırlıklı olarak 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun; 'Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi' ve 'Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına

girmek' maddelerinin ihlal edilmek suretiyle gerçekleştiği gözlenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen maddelere ilişkin Mahkemeye sevk işlemleri de yine bu maddelere dayalı olarak verilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen 'Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokmak (13/1)', 'Spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokmak (13/6)', 'Yasaklı olduğu halde bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.2.c)' maddelerine ilişkin olarak ise 2016 yılında Adana ilinde hiç işlem yapılmadığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Futbolda şiddet, şiddet, Kamu Hukuku

ABSTRACT**VIOLENCE AT FOOTBALL: ADANA SAMPLE****Mehmet ARIKAN****Master Thesis, Department of Public Law****Supervisor: Prof. Dr. Yücel ERTEKİN****October 2017, 100 pages**

Sport is both an activity which is based on rivalry and an entertainment tool whose limits are determined within universal principles and rules. It also encourages people to love, peace and rivalry. However; due to the fact that Sport includes rivalry and ambition itself, it may cause some unwelcome violence in some occasions.

These acts of violence may reach at upper levels which could even result in death from a very simple defamation to deliberately injuring. Undoubtedly; One of the branches which violence is very prevalent is football. Violence at football has been observed in our country like many other countries. Therefore; there has been a need for some sort of precautions in order to hinder violence at football as with all over the world. These measures contain many dimensions such as education, media, electronic ticket, installing fences between the fans of teams and legal regulations. However; both of these legal regulations and other measures at different aspects may not prevent violence at sport all the time. In this study, It is aimed to determine the source of acts of violence via investigating the acts of violence in Adana in terms of quality and quantity and to become an opportunity to hinder these acts. The study has been conducted over the individuals who are under investigation due to acts of violence at courthouse in Adana in 2016. Within the context of study, 463 cases have been investigated. The findings have shown that acts of violence in Adana mainly actualized by violating the Article 6222 related to Violence at Sport and Prevention of disorder which contains “The individual who is banned from seeing the match does not consult law enforcers stated in article” and “Entering into sports centers to see the matches without tickets” . Processing to courts including articles investigated within the study has been given in accordance with these articles.

It has been observed that there was no operation in Adana in 2016 about the inspected articles which are “ The inspected articles which are: “Bringing weapons which are prohibited to use into sports areas(13/1) Bringing drugs or drug related chemicals or alcoholic beverages(13/6), entering into sports areas despite the fact that he or she is prohibited to enter or he does not have ticket (15/1.f.2.c)

Key words: Violence at Football, Violence, Public Law.

İÇİNDEKİLER

KAPAK	i
TEZ İMZA SÜRKÜLERİ	ii
ETİK BEYANI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
TABLolar LİSTESİ	x
GRAFİKLER LİSTESİ	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Futbolun Tarihi.....	2
1.1.1. Futbolun Tarihsel süreci.....	2
1.1.2. Modern Futbolun ortaya Çıkışı ve Yayılması;.....	3
1.1.3. Türklerde futbol;.....	5
1.2. Türkiye’de ve Dünyada Yaşanan Futbolda Şiddet Olayları.....	6
1.3. Şiddet Kavramı.....	8
1.3.1. Sporda (Futbol) Şiddet.....	9
1.3.2. Sporda Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunların İncelenmesi ve Yorumlanması.....	10
1.3.2.1. 07.05.2004 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5149 sayılı ‘Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’: (Ek:1).....	10
1.3.2.2. 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun (Ek:2);.....	12
1.4. İlgili Araştırmalar:.....	40
1.5. Araştırmanın Amacı.....	42
1.6. Problem Cümlesi.....	42
1.7. Alt Problemler.....	42
1.8. Araştırmanın Önemi.....	42
1.9. Sayıtlar.....	43
1.10. Sınırlılıklar.....	43

1.11. Tanımlar ve Kısaltmalar	43
-------------------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM	50
2.1. Araştırma Deseni.....	50
2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	50
2.3. Veri Toplama Aracı	51
2.4. Verilerin Analizi	51

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR	52
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	52
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	55

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	58
4.1. Öneriler	59
5. KAYNAKÇA	60
6. EKLER	63
6.1. EK 1. spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine dair kanun ...	63
6.2. EK 2. Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun	74
6.3. EK 3. Etik Kurul Kararı	88
ÖZGEÇMİŞ	89

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.	İncelenilen gruba ilişkin betimsel değerler	51
Tablo 2.	Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine İlişkin Elde Edilen Verilerin Frekans Ve % Dağılımları	53
Tablo 3.	Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine Ve Verilen Kararlara İlişkin Elde Edilen Verilerin Betimsel İstatistikleri	55

GRAFİKLER LİSTESİ

- Grafik 1.** Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine İlişkin Elde Edilen Verilerin Grafikselsel Gösterimi..... 54
- Grafik 2.** Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine Ve Verilen Kararlara İlişkin Elde Edilen Verilerin Grafikselsel Gösterimi..... 56

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze insanoğlu, eğlenmek, boş zamanlarını değerlendirmek, bedensel ve zihinsel açıdan sağlığını korumak, içindeki yarışma/rekabet duygusunu tatmin etmek, vb. amaçlarla spora yönelmiştir. Bu durum da farklı spor dallarının doğmasına neden olmuş, bazı spor dallarının gelişimi ise günümüzde insan ve doğanın sınırlarını zorlayacak düzeye ulaşmıştır.

Türk Dil Kurumunca (TDK) kişisel veya toplu yarışlar biçiminde yapılan ve bazı kurallara göre uygulanan beden hareketlerinin tümü olarak ifade edilen ‘spor’ terimi, latince kökenli bir sözcük olup “Delport” ve “Disport” sözcüklerinden türetilmiştir ve oyun, oyalanma, işten uzaklaşma, gibi anlamlar taşımaktadır (TDK, 2017; Özsoy, 2011; Balcıoğlu, 2003: 128). ‘Spor’ kavramı benzer şekilde Savaş (1996: 59) tarafından da ‘tek başına toplu veya takım halinde yapılan, kendine özgü kuralları, teknikleri olan, bedensel ve zihinsel yetilerin gelişmesini sağlayan, eğitici, eğlendirici uğraş’ olarak tanımlanmaktadır.

Spor sözcüğünün günlük dilde kullanımına yönelik ise farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre “Delport” ve “Disport” sözcüklerinde zaman içinde oluşan harf düşmeleri ile, bir görüşe göre Akdenizli denizcilerin limanda (port) geçirdikleri keyifli yaşantıyı argo niteliğinde ifade etmeleriyle, bir görüşe göre de 14. Yüzyıl İspanyasında uzun seferlerden dönen denizcilerin limanda (“de porte” (İspanyolca limanda olmak)) oynadıkları çeşitli oyunları ifade etmesiyle ortaya çıkmıştır (Özsoy, 2011; Erdemli, 1992).

Spor, temelinde rekabete dayalı bir etkinlik olmakla birlikte evrensel ilke ve kurallarla sınırları çizilmiş bir eğlence aracı olarak karşımıza çıkmakta ve insanları sevgi, barış ve yarışa teşvik etmektedir. Ancak içinde rekabet barındırması nedeniyle bazı durumlarda istenmeyen şiddet olaylarıyla da karşılaşılabilir. Bu şiddet olayları basit hakarettten, kasten yaralamaya hatta ölümlerle sonuçlanabilecek düzeyde ciddi seviyelere de ulaşabilmektedir.

Burada bahsedilen şiddet kavramı Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ, 2015) tarafından; “bireyin kendisine, başkasına, belirli bir topluluk veya gruba yönelik yaralama, ölüm, fiziksel ve duygusal zarar, bazı gelişim bozuklukları veya yoksunluklar ile sonuçlanabilen tehdit ya da fiziksel güç kullanma” şeklinde tanımlanmaktadır. Benzer

şekilde TDK (2017) tarafından da ‘karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma, kaba güç, duygu veya davranışta aşırılık’ şekilde tanımlanmaktadır.

Spor sözcüğü ile şiddet sözcüğünün yan yana kullanılması ise kültürle, spor ahlakıyla, etikle, vb. bağdaşmamaktadır ancak günümüz spor faaliyetleri incelendiğinde gerek Türkiye’de gerekse dünya genelinde maalesef spor ve şiddet kavramları oldukça sık bir araya gelmektedir. Bu durum farklı spor branşlarında farklı oranlarda gerçekleşmekle birlikte genel olarak hemen her spor dalı için söz konusudur (Savaş, 1997).

Şiddetin olaylarının en yaygın görüldüğü spor dallarından biri de şüphesiz futbol’dur. Futbolda şiddet tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de oldukça yaygın şekilde gözlenmektedir. (Karaoğlu, 2004).

Futbolda şiddet olaylarının diğer pek çok spor dalına nazaran yaygınlığının niceliksel ve niteliksel açıdan incelenebilmesi ve anlaşılabilmesi, futbol tarihinin ve şiddet kavramlarının daha ayrıntılı incelenmesini gerekli kılmaktadır.

1.1. Futbolun Tarihi

1.1.1. Futbolun Tarihsel süreci

Futbol günümüzde dünya genelinde bilinen, çoğunluğun kabul ettiği ve beğendiği bir top oyunudur. Temelleri hakkında kesin bir bilgi olmamakla birlikte, ortaya çıkışı hakkında birçok rivayet bulunmaktadır. Futbol günümüzden yaklaşık iki bin yıl önce Çin’den Japonya’ya, Roma’dan orta Amerika’ya, Avrupa’nın birçok bölgesine kadar uzanan geniş bir coğrafyada ortaya çıkmış bir oyundur (Stemmler, 2000; Orejan, 2011).

FİFA, futbola benzeyen ve bilimsel kanıtlara sahip olan ilk oyunun, MÖ 300 yıllarında Çin’de askeri eğitim amacıyla oynanan cujuya dayandığını belirtmektedir (Wikipedia, 2017).

Deri içine kıl doldurularak yapılan bir topun, iki bambu kamışıyla sabitlenen 30-40 cm. yüksekliğindeki bir kaleye sokulmasını amaçlayan bu oyunda; topa el ve kollar dışındaki her yerle temas etmek mümkündür.

Birkaç yüzyıl sonra Japonya’da cujudan izler taşıyan ve varlığına ilk kez 644 yılında rastlanan kemari adlı oyun ortaya çıkmıştır. Cujunun aksine rekabete dayalı olmayan kemaride amaç, dairesel bir alan içerisinde yer alan oyuncuların topa ayaklarıyla vurarak topu yere düşürmeden birbirine göndermesine dayanmaktadır.

Avrupa'da ise futbola benzeyen ilk oyun, Antik Yunanistan'da oynanan episkiros adlı oyundur. Vücutun her yeriyle temasın serbest olduğu oyunda oyuncular iki takıma ayrılmakta ve her takım oyuncularını, topu paslaşarak veya atarak rakip takıma ait alanın sonunda yer alan çizgiden geçirmeye çalışmaktadır. Bu oyunun bir benzeri daha sonraları Roma İmparatorluğu döneminde de harpastum adıyla oynanmıştır (FİFA, 2016)

Orta Çağ Avrupası'nda ise topla oynanan bir oyuna dair ilk ifadeler, 9. Yüzyıla ait Nennius'un, Historia Brittonum adlı eserinde rastlanmaktadır. Galler'in kuzey kısımlarında yazılan eserde, bir grup çocuğun top oynadığından bahsedilmektedir. İngiltere'de komşu kasaba veya köyler tarafından oynanan ve güruh futbolu adı verilen bu oyunda amaç, topu rakip takımın kasaba veya köyünde belirlenen bölgeye göndermektir. Hemen hiçbir kuralın olmadığı bu oyunda oyuncu sınırlaması yoktur ve yüzlerce kişi mücadele edebilmektedir. Bu etkinlikler sırasında meydana gelen karmaşayı ve yaşanan olayları gerekçe gösteren Kral II. Edward, 13 Nisan 1314'te ülkede futbol oynanması yasaklanmış, bu yasak sonrasındaki hükümdarlar tarafından da sürdürülmüş ve ülkede futbol oynanması 300 yıl kadar yasaklı kalmıştır (Orejan, 2011).

İngiltere'de oynanan futbola benzer bir oyunun varlığına Fransa'da da rastlanmaktadır. Soule, cholle veya choule adıyla anılan bu oyun hakkındaki bilinen ilk veriler 1147 yılına aittir. 1319 yılında V. Philippe, 1369 yılında ise, V. Charles tarafından Fransa'da bu tip oyunların oynanması yasaklanmıştır (Halpern, 2008).

İtalya'da ortaya çıkan ve kökenleri daha eskiye dayanan Calcio Fiorentino adlı sporda ise amaç, topu karşı takımın kalesine göndermektir. Bu oyunda topu kontrol etmek, takım arkadaşına pas atmak ve kaleye göndermek için el ve ayak kullanmak serbesttir (Halpern, 2008).

1.1.2. Modern Futbolun ortaya Çıkışı ve Yayılması;

Modern futbolun kuralları 19. Yüzyıl ortalarında İngiltere'deki özel okullarda farklı kurallarla oynanan futbol biçimlerine dayanmaktadır (Winner, 2005).

Eton, Harrow. Rugby, Winchester ve Shrewsbury adlı eğitim kurumları temsilcilerinin katılımıyla 1848 yılında Cambridge Üniversitesi'nde oluşturulan ve ilk yazılı futbol kuralları olma niteliği taşıyan Cambridge kuralları, futbol ve benzeri sporların gelişmesinde etkili olmuştur. Bu kurallar kullanılarak bazı maçlar yapılsa da büyük bir topluluk tarafından kabul görmemiştir (Winner, 2005).

İngiliz kulüplerinin mücadele ettiği, ilk futbol yarışması olan FA Cup, 1872 yılında C. W. Alcock tarafından kurulmuştur. İlk resmi uluslararası futbol maçı 30 Kasım 1872 günü, İngiltere ile İskoçya arasında Glasgow'da gerçekleştirilmiş, 1884 yılında ise ilk uluslararası futbol turnuvası olan British Home Championship düzenlenmiştir (Kerrigan, 2005).

Diğer ifadeyle 1870'lerde profesyonelleşmenin temelleri atılırken, profesyonel futbolculuk kavramı 20 Temmuz 1885 tarihinde Futbol Birliği tarafından ortaya konmuştur (Pears, 2006). Futbol Birliğinin kurulması sonrasında futbol, Britanyalılar tarafından tüm dünyaya yayılmaya başlamıştır.

Güney Amerika'da ise bilinen ilk futbol maçı, 1867 yılında, Arjantin'deki Britanyalı işçiler tarafından oynanmış aynı yıl Buenos Aires'te, Güney Amerika'daki ilk futbol kulübü olan Buenos Aires Football Club kurulmuştur (Blades, 1998). 1891 yılında ise Arjantin'de düzenlenen ulusal ligde kıtadaki ilk futbol turnuvası organize edilmiştir (Murray, 1910).

Güney Afrika'da ise Britanyalılar ülkedeki ilk futbol hareketlerini 1869 yılında başlatmış ve 1884 yılında ülkedeki ilk futbol turnuvası düzenlenmiştir (Blades, 1998). 1884 yılında oluşturulan American Football Association tarafından aynı yıl gerçekleştirilen lig ise Amerika Birleşik Devletleri'nde Futbol Birliği kurallarıyla gerçekleştirilen ilk futbol yarışması olmuştur (Murray, 1910).

Japonya'da futbol oynandığına dair ilk bilinen veriler 1870'lere ait olup, Britanyalı denizcilerin Yokohama'da futbol oynandığından bahsetmektedir (FİFA, 2016). Futbolun yayılmaya başlamasının ardından, futbol kurallarını belirleyen kuruluş olan Uluslararası Futbol Birliği Kurulu (IFAB); Futbol Birliği, İskoçya Futbol Birliği, Galler Futbol Birliği ve İrlanda Futbol Birliğinin 1886 yılında Manchester'da gerçekleştirilen bir toplantı sonucunda kurulmuştur (FİFA, 2016). Futbolun uluslararası alandaki en üst yönetim kuruluşu olan Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA) ise, 1904 yılında Paris'te kurulmuştur (Alfred, 1990).

Futbolda profesyonelleşme süreci ise dünyanın çeşitli yerlerinde 1920'ler ve 1930'larda hız kazanmıştır (Mathias, 2007). 21.yüzyıl itibarıyla 200'ün üzerinde ülkede 250 milyonu aşkın oyuncu tarafından oynanan futbol, günümüzde dünyadaki en popüler spor konumundadır (Yay, 1992).

FIFA tarafından Mayıs 2007'de yayınlanan bir rapora göre dünya çapında halen 270 milyondan fazla kişi futbol oynamaktadır. Yine bu rapora göre 840 binin üzerinde

futbol hakemi ve 113 binin üzerinde profesyonel futbolcu bulunmaktadır (Alpman, 1972; Kunz, 2007).

1.1.3. Türklerde futbol;

Erken devir Türk Kültür çevrelerinde oynanan top oyunlarından bahseden kaynaklar oldukça sınırlı olmakla birlikte gerek eski Çin kronikleri gerekse Kaşgarlı Mahmud'un XI. Yüzyıla ait "Divan-ı Lügat-it Türk" adlı eseri eski Türk toplum hayatını biçimlendiren unsurlardan biri olan sportif top oyunlar hakkında önemli bilgiler vermektedir. (Arıpınar, 1992).

"Divan-ı Lügat-it Türk" de top oyunları ile ilgili olarak Tepük, Çögen, Top yuvarlaşmak gibi oyun ve oyun kavramlarından bahsedilmektedir (Arıpınar, 1992).

Türklerin "Tepük" oyununu oval kalıplara dökülen iğ bağırsağı biçiminde kurşun kitesinin üzerine keçi kılı veya keçe sarılmak suretiyle elde edilen topu ayakla sektirmek suretiyle oynadıkları yazılıdır. Zamanla bunların değişime uğradığı ve daha yumuşak cisimlerden yapılmış topların tercih edildiği, bunun için de içi hava ile doldurulmuş ve yuvarlanmış kuzu tulumlarının kullanıldığı yine aynı eserden öğrenilmektedir (Arıpınar, 1992).

Tepük oyunu XX. Yüzyıl başlarında Doğu Türkistan'da Uygurlar arasında oynanan "Tepgüç" oyunu ile de, gerek oyun aracının formu gerekse oynanma biçimi bakımından büyük benzerlik göstermektedir. Hatta "Tepmek" fiilinden kaynaklanan kavramsal bir yakınlığı barındıran bu iki oyunun aynı oyun olabileceğini düşünülmektedir. Tepgüç oyunu raket yerine ayakla oynanmasına rağmen malzeme benzerliği ve kuralları açısından badmintona daha yakın olduğuna ifade edilmektedir (Arıpınar, 1992).

Futbol gerek tarihsel gelişimi gerekse Türkiye'de ve dünyadaki yaygınlığı göz önüne alındığında asırlardır sevilen ve gerçekleştirilen bir spor faaliyeti olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak 'spor' kendi içinde yarışma ve hırs kavramlarını da barındırmaktadır. Farklı spor branşlarında farklı oranlarda var olan bu kavramlar bazı durumlarda da şiddete dönüşmekte ve spor ile şiddet kavramlarının bir arada kullanılmasına neden olmaktadır. Türkiye'de ve dünyada gerçekleştirilen en yaygın spor faaliyetlerinden biri olan futbolda da maalesef bu kavramlarının yan yana kullanıldığı pek çok olay gerçekleşmiştir.

1.2. Türkiye’de ve Dünyada Yaşanan Futbolda Şiddet Olayları

Türkiye’de ve dünyada yaşanan futbolda şiddet olayları aşağı kısaca özetlenmiştir (Demir, 2005; Fanatik, 2016).

Kayserispor ve Sivasspor (1967): 17.09.1967 tarihinde Kayserispor ve Sivasspor kulüpleri arasında oynanan maçta çıkan olaylar sonucunda 43 kişi hayatını kaybetmiş ve yüzlerce kişi yaralanmıştır.

Olay şu şekilde gerçekleşmiştir. 20. dakikada Kayserispor'un 1-0 öne geçtiği maçta iki takım taraftarları arasında gerginlikler yaşanmış, Kayserispor taraftarlarının Sivasspor taraftarlarının üzerine yürümeye başlamasıyla çıkan panikte 43 kişi ezilme ve havasızlık sonucu hayatını kaybetmiştir. 43 kişinin öldüğü haberinin Sivas'a yayılması sonucu Sivas'ta yaşayan pek çok Kayserilinin de işyeri saldırıya uğramıştır.

Kırıkkalespor – Tarsus İdman Yurdu (1969): 25.06.1969 tarihinde Kırıkkalespor ve Tarsus İdman Yurdu kulüpleri arasında oynanan maçta çıkan olaylar sonucunda 4 kişi hayatını kaybetmiş yüzlerce kişi de yaralanmıştır. Bu olay Türk futbol tarihinin en kanlı 2. maçı olarak tarihe geçmiştir.

Trabzonspor – Fenerbahçe (1998): 11.02.1998 tarihinde Trabzonspor ve Fenerbahçe kulüpleri arasında oynanan maçta Fenerbahçe teknik direktörü Otto Bariç, tribünlerinden gelen bir taşın sırtına isabet etmesi sonucu yaralanmıştır.

Trabzonspor – Beşiktaş (2002): 20.01.2002 tarihinde Trabzonspor ve Beşiktaş kulüpleri arasında oynanan maçta çıkan olaylar neticesinde Avni Aker Stadı'nın koltukları kırılarak sahaya atılmıştır.

Fenerbahçe – Galatasaray (2002): 06.11.2002 tarihinde Fenerbahçe ve Galatasaray kulüpleri arasında oynanan maçta, Galatasaray'ın o dönemdeki kaleci antrenörlüğünü yapan Eser Özaltındere, Fenerbahçe tribünlerinden atılan yabancı maddeler nedeniyle başından yaralanmıştır.

Beşiktaş – Galatasaray (2003): 31.10.2003 tarihinde Beşiktaş ve Galatasaray kulüpleri arasında oynanan maçtan sonra Galatasaray taraftarları İnönü Stadı'nın eski açık tribününün önünde bulunan demir korkulukları yıkıp sahaya girme teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Bursaspor – Samsunspor (2004): 15.05.2004 tarihinde Bursaspor ve Samsunspor kulüpleri arasında oynanan maçtan sonra çıkan olaylarda 2'si polis 5 kişi yaralanmıştır. Maç sonrasında Bursaspor taraftarları koltukları ateşe vermiş, stat çıkışında da şiddet gösterileri devam edince polis havaya ateş açmak zorunda kalmıştır.

Beşiktaş – Cizrespor (2004): 21.05.2004 tarihinde Beşiktaş ve Cizrespor kulüpleri arasında İnönü Stadında oynanan maçta 16 yaşındaki Cihat Aktaş isimli bir taraftar bıçaklanarak öldürülmüştür.

Fenerbahçe – Everton (2005): 30.07.2005 tarihinde Fenerbahçe ve Everton kulüpleri arasında oynanan sezon öncesi hazırlık maçında seyircilerden Yusuf BEHAR isimli bir taraftar ayağından vurulmuştur.

Diyarbakırspor – Konyaspor (2006): 26.02.2006 tarihinde Diyarbakırspor ve Konyaspor kulüpleri arasında oynanan maçta oyuncular arasında arbede çıkmış bu durum taraftarlara da yansımış ve taraftarlar kırdıkları koltukları sahaya ve polise attıktan sonra demir parmaklıkları kırarak sahaya girmiştir.

Galatasaray – Fenerbahçe (2007): 19.05.2007 tarihinde Galatasaray ve Fenerbahçe kulüpleri arasında oynanan derbi maçı esnasında taraftarlar tarafından Ali Sami Yen stadının çimlerine yaklaşık 20 bin pet su şişesi atılmış ve bu nedenle bu maçı tarihe "sulu derbi" olarak geçmiştir.

1985 Heysel Faciası: 29 Mayıs 1985 tarihinde Brüksel'de Juventus ile Liverpool takımları arasındaki Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası final maçı henüz başlamamışken taraftarlar arasında çıkan arbede sonucu stadyumun bir duvar çökmüş ve altında kalan 39 taraftar yaşamını yitirmiştir.

1964 Lima Stadyum Faciası: 1964 Lima stadyum faciası, 24 Mayıs 1964 tarihinde Lima'nın Estadio Nacional stadyumunda Peru ve Arjantin arasında oynanan 1964 Tokyo Olimpiyatları eleme finalinde yaşanmıştır.

Maçın hakemi tarafından atılan bir golün iptal edilmesi üzerine taraftarlar ayaklanmış, taraftarları yatıştırmak isteyen güvenlik güçleri ise göz yaşartıcı gaz ile müdahalede bulunmuştur. Bunun üzerine taraftarlar kurtulmak için kapılara hücum etmiş ve yaşanan izdihamda 318 kişi hayatını kaybetmiş, 500 kişi de yaralanmıştır.

Port Said Stadyumu Faciası: Port Said Stadyumu faciası, 1 Şubat 2012 tarihinde Al-Masry Club ve Al-Ahly SC takımları arasında Port Said, Mısır'da oynanan futbol maçı sonrasında yaşanmıştır. Al-Masry galibiyeti ardından binlerce tarafların sahaya girmesi sonucu en az 74 kişi yaşamını kaybetmiştir.

Futbol Türkiye'de ve dünyada yoğun ilgi duyulan ve sıklıkla takip edilen bir spor dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum sporda müsabakalarında karşılaşılan şiddet olaylarının ağırlıklı olarak futbolda yaşanmasına neden olmaktadır. Kimi zaman sözlü taciz ve basit yaralanmalarla sonuçlanan bu olaylar nadiren de olsa faciaya dönüşebilmekte ve onlarca insanın hayatını kaybetmesine neden olabilmektedir.

Araştırmacılar yaşanan bu şiddet olaylarının nedenlerini ortaya koyabilmek ve önlenmesini sağlamak amacıyla şiddet kavramını, şiddet kavramının bileşenlerini ve farklı değişkenler açısından bu şiddet olaylarının ortaya çıkış nedenlerini incelemişlerdir.

1.3. Şiddet Kavramı

Şiddet kavramı; güç ve baskının kullanımı ile ortaya çıkan; tehdit, kontrol ve tahakküm içeren; doğrudan ya da dolaylı olarak bedensel, ruhsal, cinsel, ekonomik veya politik bir zarar veren ya da zarar verme riski taşıyan; bireysel ya da toplumsal her tür tutum ve davranış olarak tanımlanmaktadır (Bufacchi, 2007).

Benzer şekilde şiddet kavramı Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından da, “bireyin kendisine, başkasına, belirli bir topluluk veya gruba yönelik yaralama, ölüm, fiziksel ve duygusal zarar, bazı gelişim bozuklukları veya yoksunluklar ile sonuçlanabilen, tehdit ya da fiziksel güç kullanma” olarak tanımlanmaktadır (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi, Lozano, 2002).

Bu tanımlardan hareketle kızgınlık, öfke ve nefret göstermek; aşağılamak ve cezalandırmak; tahakküm etmek ve kontrolde tutmak, şiddetin hizmet ettiği en temel amaçlar olarak ifade edilebilir.

Şiddet, insanlık tarihi kadar uzun bir geçmişe sahiptir. İnsan yaratıldığı günden itibaren hem kendi varlığını korumak hem de ihtiraslarını elde etmek için şiddeti bir araç olarak kullanmıştır. İnsanoğlunun yaşadığı uzun tarihsel birikim göz önünde bulundurulduğunda, neredeyse savaş, ölüm ve şiddet olgularının yer almadığı bir zaman kesitinin bulunmadığı görülmektedir. (Sancar, 2016).

Şiddet, bireyin kendine, bir kişiye, gruba, bir kitleye, bir ırka yönelebildiği gibi, bir hayvana, bitkiye, nesneye, bazen de bir fikre ya da değere de yönelebilmektedir. Şiddet bir kontrol kaybı ya da cinnet hali olarak değil aksine bilinçli, kontrollü, planlı ve sistematik bir eylem olarak karşımıza çıkmaktadır (Sancar, 2016). Bu açıdan bakıldığında şiddet, hukuksal açıdan kanuna uymamak, kişiye zarar vermek, hakaret etmek, onuru kırmak, huzura son vermek, birinin haklarını çiğnemek, hırpalamak, incitmek, zor kullanmak, vb. davranışlarla kendini göstermektedir (Gerçeker, 2016).

Şiddet Chesnais (1981) tarafından ‘özel’ ve ‘kolektif’ şiddet olmak üzere 2 başlık altında toplanmıştır (Akt: Özerkmen, 2012).

•Özel şiddet kendi içinde cürümsel ve cürümsel olmayan şiddet olmak üzere 2 başlık altında toplanmıştır.

- Cürümsel şiddet:
 - Ölümle sonuçlanan şiddet: Cinayetler, suikastlar, zehirlenmeler, (ebeveyn ya da çocuk öldürmeleri de dahil), idamlar vb.
 - Bedensel şiddet: Bilinçli olarak gerçekleştirilen darbe ve yaralamalar.
 - Cinsel şiddet: Tecavüz, taciz, vb.
- Cürümsel olmayan şiddet:
 - İntihar (intihar ve intihar teşebbüsleri)
 - Kaza (trafik kazaları da dahil)

Kolektif şiddet:

- Bireylerin iktidarlara karşı olan şiddetidir.
 - Terör
 - Grevler
 - İhtilaller
- İktidarların bireylere karşı şiddetidir.
 - Devlet terörü
 - Endüstriyel şiddet
- Savaş

şeklinde sınıflandırılmaktadır.

1.3.1. Sporda (Futbol) Şiddet

Spor eğlenmek, boş zamanlarını değerlendirmek, bedensel ve zihinsel açıdan sağlığını korumak, içindeki yarışma/rekabet içgüdüsünü tatmin etmek gibi amaçlarla geçmişten günümüze icra edilen bir faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna ek olarak spor insanlar ve toplumlar arası iletişimi güçlendirme, saygı ve sevgi ortamı oluşturma vb. amaçlara da hizmet etmektedir.

Ancak spor doğası gereği içinde rekabet ve kazanma hırsı barındırdığından çoğu zaman farklı amaçlara da hizmet edebilmektedir. Sporda ve özellikle de futbolda yaşanan şiddet bunun en somut kanıtlarını barındırmaktadır. Bu durum ise sporun genel amaçlarını çoğu zaman baskılayabilmektedir. Bu nedenle tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sporda yaşanan şiddet olaylarının önlenmesi adına bir takım tedbirlerin alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Alınan bu tedbirler eğitim, medya,

elektronik bilet uygulaması, taraftarların arasına tel örgü çekilmesi, hukuksal düzenlemeler vb. pek çok farklı boyutu içermektedir.

Alınan bu tedbirler içinde caydırıcılığı en yüksek olanlardan birinin hukuksal tedbirler olduğu söylenebilir. Hukuksal açıdan alınan tedbirler spor hukuku kapsamında disiplin cezaları yanında bir takım yasal düzenlemeler de yapılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Yapılan bu yasal düzenlemelere ve bu yasal düzenlemelerin yorumlarına aşağıda değinilmiştir;

1.3.2. Sporda Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunların İncelenmesi ve Yorumlanması

1.3.2.1. 07.05.2004 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5149 sayılı ‘Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’: (Ek:1)

5149 Sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde bu kanunun amaç ve kapsamı belirtilmiştir. Kanunun amaç ve kapsamı dikkatlice incelendiğinde tek tek sayılmak suretiyle spor ile ilgili olabilecek yerlerin ve spor faaliyetlerinin tümünü kapsayacak şekilde bir düzenlemeye gidildiği ve bu şekilde sporda şiddet ve düzensizliğin önüne geçebilmek için her türlü tedbirin alınmaya çalışıldığı görülecektir.

5149 Sayılı Kanun'un 3. maddesinde kanunda geçen tanımlara yer verilmiştir.

Esas hükümler başlıklı ikinci bölümünde ise;

5149 Sayılı Kanun'un 4. maddesinde spor alanlarının düzenlenmesi, yapılacak düzenleme ile ilgili yetkili kişi ve kurumlar ile bu düzenlemelerin ne şekilde yapılacağı belirtilmiştir.

5. maddesinde ise, saha güvenliğinin sağlanması ve bu güvenliği sağlamakla görevli kişi ve kurumlar belirtilmiş ve özel güvenlik ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Kanunun 6. maddesinde müsabaka güvenliğinin sağlanması ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve müsabakalara alınacak seyircilerin alınmaları sırasındaki görevlendirme, seyircilerin müsabaka alanına nasıl alınacağı, güvenliğin kimler tarafından sağlanacağı konularında düzenlemeler yapılmıştır.

Kanunun 7. ve 8. maddelerinde ev sahibi spor kulüplerinin sorumlulukları ile federasyonların görev ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

5149 Sayılı Kanunun 9. ve 10. maddelerinde taraftar dernekleri ve taraftar temsilcilerinin faaliyetleri ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve

müsabaka güvenliği ile ilgili güvenlik güçlerine yardımcı olmalarına ilişkin hükümler getirilmiştir.

5149 Sayılı Kanunun spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğe ilişkin fiiller başlıklı üçüncü bölümünde ise;

Kanunun 11. maddesinde spor müsabakalarında satılması, kullanılması ve taşınması yasak olan madde ve cisimler tek tek sayılmış ve bu madde ve cisimlerin müsabakaların yapıldığı alanlara ve bu alanlardaki kapalı mekânlara sokulması, saklanması ve bu alanlar içerisinde taşınması ve kullanılması yasaklanmıştır.

Kanunun 12. maddesinde, çirkin ve kötü tezahürat ile ilgili düzenleme yapılmış ve hangi alanlarda ve kimlere karşı ve ne şekilde yapılan tezahüratların yasaklandığı belirtilmiştir.

Kanunun 13. maddesinde, seyir güvenliğinin ihlali, 14. maddesinde usulsüz bilet satışı, 15. maddesinde yasak beyan ve demeçler ve 16. maddesinde ise yayın yasağı ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve bunlarla ilgili alınacak tedbirler ve bu tedbirleri alacak olanlar sayılmıştır.

Kanunun 17. maddesinde, yasak fiiller başlığı altında "Müsabaka için seyircilerin alınmaya başlanmasından, müsabaka sonrası seyircinin tamamen tahliyesine kadar geçecek sürede ulusal veya uluslararası federasyonların öngördüğü görevli kişiler dışında kalan kişilerin ve seyircilerin her ne şekilde olursa olsun müsabaka alanına girmesi yasaktır. Spor ahlakına aykırı, tahrik edici, aşağılayıcı, dil, din, mezhep, ırk, cinsiyet, etnik ve siyasi ayrımcılığa yönelik söz sarf edilmesi veya bu mahiyette afiş veya pankartların müsabaka alanına veya yakın çevresine asılması yasaktır. Yukarıda yazılı yasaklara aykırı davranan yabancı uyruklu kişiler sınır dışı edilir ve mensubu oldukları ülkenin diplomatik temsilciliklerine bilgi verilir." Şeklinde düzenleme yapılarak yasak fiiller ayrıntılı olarak sayılmış ve yabancı uyruklu kişiler hakkında yapılacak işlemler de belirtilmiştir.

5149 Sayılı Kanunun Ceza Hükümleri başlıklı dördüncü bölümünde ise, 18. madde ile 25. maddeleri arasında yukarıda belirtilen yasaklara aykırı hareket edenler hakkında ceza hükümlerinin düzenlendiği ve ne şekilde cezaların verileceği belirtilmiştir.

5149 Sayılı kanunun çeşitli hükümler başlıklı beşinci bölümünde ise,

Kanunun 26. maddesinde futbol branşı ile ilgili spor kulüplerine verilmesi öngörülen cezalarla ilgili olarak 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve

Görevleri Hakkında Kanun'un 125. maddesinin istisna olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Kanunun 27. maddesinde, bu kanuna göre verilen hürriyeti bağlayıcı cezaların tecil edilemeyeceği ve paraya çevrilemeyeceği belirtilmiştir.

Kanunun 28. maddesinde cezaların uygulanması usulü, 29. maddesinde ise yargılama usulü belirtilmiştir.

5149 Sayılı Kanun 14.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1.3.2.2. 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun (Ek:2);

5149 Sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde de sporda şiddet ve düzensizliğin devam etmesi ve bu şiddet ve düzensizliği önlemede 5149 sayılı kanunun yetersiz kalması nedeniyle uluslararası hukuktan ve uygulamalardan faydalanılarak 6222 sayılı yasa ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarda daha önce disiplin suçu niteliği taşıyan şike ve teşvik primi gibi eylemler de suç olarak kabul edilerek ceza hukuku açısından konunun yeniden yapılandırılması amaçlanmıştır. Uygulamada soruşturma ve kovuşturma mercileri meydana gelen olaylarla ilgili olarak sadece bizim mevzuatımızı değil uluslararası mevzuatı da göz önünde bulundurarak kararlarını genel-evrensel hukuk ilkeleri, uluslararası sözleşmeler ve spor hukukunun amaç ve kapsamı doğrultusunda vereceklerdir. 6222 Sayılı Kanunun maddelerinin incelenmesi ve yorumlanmasına geçmeden önce 6222 sayılı kanuna neden ihtiyaç duyulduğunun daha iyi anlaşılabilmesi için kanunun genel gerekçesinin belirtilmesinde fayda vardır.

6222 Sayılı Kanunun genel gerekçesi şu şekildedir; "21. Yüzyılda uluslar arasındaki aşılması zor sınırlar ortadan kalkmış, ulaşım ve teknoloji başta olmak üzere diğer alanlardaki gelişme ve bütünleşmelerle birlikte hem ulusal alanda hem de uluslararası alanda insanlar sosyal yaşamlarında sporda daha çok zaman ayırmaya başlamışlardır. Günlük yaşamda sporun daha çok alan kapsamı sporda ortaya çıkan sorunları daha çok arttırmıştır.

Spor alanında faaliyet gösteren kişilerin ve taraftarların haklarının korunması ve ortaya çıkan düzensizlik ve şiddet olaylarının önlenmesi basit bir asayiş sorununun

ötesinde olağanüstü bir hal olduğundan genel ceza hükümleriyle sporda şiddet ve düzensizlikler önlenememekte, bu alanın özel olarak ele alınması gerekmektedir.

Spor karşılaşmalarının ülke sınırları dışında da etkin bir şekilde gerçekleştirildiği de göz önüne alındığında bütün ülkelerde spor mevzuatının benzer bir biçimde düzenlenme gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ulusal mevzuatların da uluslararası spor örgütlerinin benimsediği ilke ve talimatlara uygun olması gerekliliği bulunmaktadır.

Spor alanında yaşanan holiganizm, ırkçılıkla mücadele, organize suçlar, şike ve teşvik primi, spor alanında düzenin sağlanması, hakem, sporcu ve diğer ilgililere karşı eylemli ve sözlü saldırılar gibi fiiller uluslararası alanda sporun temel sorunu olarak kabul edilmiştir.

Son zamanlarda sıklıkla yaşanan ve geçmişte de yaşandığına tanık olduğumuz gibi spor karşılaşmalarında, özellikle futbolda, yaşanan şiddet ve düzensizlik fiillerinin nicelik ve nitelik olarak arttığı ve kamuoyu gündeminde önemli bir yer işgal ettiği gözlemlenmektedir.

Sporun, yaşam açısından sağlık ve mutluluk kaynağı olması dışında, hem sporcular hem de izleyiciler için büyük bir keyif alanı oluşturarak spor faaliyetlerinin sosyal açıdan genişlemesi ve daha geniş kitlelere yayılması spora duyulan ilgiyi her geçen gün daha da arttırmakta ve spor ekonomisini geliştirmektedir.

Sporun profesyonel olarak icra edilmesine başlanmasıyla birlikte, spor sadece zevk için yapılan bir faaliyet olmaktan çıkıp meslek olarak değerlendirilen ve kazanç elde etme amacı güdülen bir uğraş haline de dönüşmüştür. Sporun meslek olarak seçilmesi ile birlikte bilimsel yöntemlerle incelenmesi ve yazılı hukuk kuralları ile düzenlenmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır.

Sporun temel amacı, insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, iradesini güçlü kılmak ve toplumda barış, kardeşlik ve dayanışma duygusunu yaygın hale getirmektedir. Sporun sayılan özellikleri sportif faaliyet ve organizasyonların sporun ruhuna ve spor ahlakına uygun, sportmenlik duyguları içerisinde gerçekleştirilmesine yönelik yaygın bir sosyal beklentiyi de gündeme getirmektedir.

“Sportif Karşılaşmalarda ve Özellikle Futbol Maçlarında Seyircilerin Şiddet Gösterilerine ve Taşkınlıklarına Dair Avrupa Sözleşmesi” 25/9/1986 tarihinde imzalanmış ve bu sözleşmenin onaylanması 3608 sayılı kanunla uygun bulunmuştur. Anayasanın 90 ıncı maddesinin son fıkrası hükmüne göre, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir. Anayasanın 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında Devletin, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh

sağlığını geliştirecek tedbirleri alacağı ve sporun kitlelere yayılmasını teşvik edeceği belirtilmiştir.

İfade edilenler çerçevesinde sportif faaliyet ve organizasyonlarda düzenin sağlanarak, sporun kitlelere yayılmasının teşvik edilmesi Anayasal görevin yerine getirilmesi anlamına da gelmektedir.

Bu amaçla yürürlüğe konulmasına karşın 5149 sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun, kabul edildiği 2004 yılından bu yana spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliği önlemede yetersiz kalmış ve uygulamada ortaya çıkan problemler, üzerinden geçen altı yıllık süre içerisinde giderilemediği gibi zaman içerisinde eksiklikler de görülmüştür.

5149 sayılı Kanunun kapsamı taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yer ve mekânlar ile müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarını kapsamaktadır. Spor müsabakalarında şiddet ve düzensizlikler, sadece müsabaka alanı içerisine gerçekleşmemekte müsabaka alanı dışında taraftarların cadde ve meydanlarda toplu halde buldukları yerler ile müsabakalara gidiş ve geliş güzergâhlarında da gerçekleşmektedir. Bu nedenle Kanunun kapsamı bu alanları da içine alacak şekilde genişletilmiştir.

5149 sayılı kanında şike ve teşvik primi fiilleri suç olarak tanımlanmadığı gibi ceza kanunlarında da bu fiiller özel olarak düzenlenmemiştir. Bu kanun ile şike ve teşvik primi fiilleri suç olarak düzenlenmiş ve ayrıca suçlarla etkin mücadele açısından Ceza Muhakemesi Kanununda düzenlenen iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması maddesinin de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

5149 sayılı Kanun içerisinde belirtilen, müsabakada teknik donanımların kurulması gerektiği; taraftar temsilcilerinin güvenlik güçlerine yardımcı olmaları gerektiği; müsabakada görev yapan diğer kişilere karşı söz veya hareketlerle aşağılayıcı tahrik ve taciz edici kötü söz niteliğindeki slogan atılması ve çirkin tezahüratta bulunulmasının yasak olduğu düzenlenmiş fakat bunlara aykırı davrananlara ceza öngörülmediğinden kanunun bu hükümleri uygulama kabiliyeti bulamamıştır. Bu kanun ile yasaklanan eylemlerin cezaları açıkça düzenlenerek kanunun etkin uygulanabilirliği amaçlanmıştır.

5149 sayılı Kanunda düzenlenen yasak fiillere yaptırım olarak idari para cezası öngörülmesi ve bu cezaların spor güvenlik kurulları tarafından verilmesi nedeniyle uygulamada kanun gerek genel, gerekse de özel önleme fonksiyonunu yerine getirememiştir. Bu itibarla bu kanun ile yasak fiillere ağırlıklı olarak hapis ve adli para

cezası verilmesi düzenlenmiş ve konusu suç teşkil eden fiillerin ve faillerinin ihtisaslaşmış ceza mahkemelerince yargılanması öngörülmüştür.

5149 sayılı Kanundaki spor müsabakalarını seyirden men cezasının uygulanmasına yönelik yasaklı kişinin müsabakanın başlamasından iki saat önce bulunduğu yerin karakoluna giderek müsabaka sonuna kadar beklemesine ilişkin hükmün Anaya Mahkemesi tarafından ".... Hangi spor dalında ve hangi kategoride olduğuna ilişkin hüküm taşımaması nedeniyle " kurallarda belirlilik ve öngörülebilirlik" ve "ölçülülük" ilkelerine aykırı olduğu ve bu nedenle hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığı..." ve ".... idare, kişi hürriyetini kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz...." gerekçeleriyle iptal edilmesi nedeniyle müsabakadan men cezasının uygulanabilirliği ortadan kalkmıştır. Kanun ile Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi de göz önünde bulundurularak seyirden yasaklanma cezası Anayasaya uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Kanun içerisinde, uluslararası sözleşmelerde belirtilen ve güncel olarak spor alanında gelişmiş ülkelerin düzenlemelerinde bulunan, kişinin yurt dışındaki spor müsabakalarına izleyici olarak katılmasını engellemeye yönelik pasaportunun ve seyahat belgesinin teslimi, seyirden yasaklanma cezası alan kişilerin karakola giderek imza atma yükümlülüğü ve kulüpler için kulüp polisinin görevlendirilmesi gibi yeni düzenlemelere yer verilmiştir.

5149 sayılı Kanunun uygulanması döneminde ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi, uluslararası sözleşmelere ve gelişmelere paralellik sağlanması ve sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesi amacıyla; konuya ilişkin diğer ülkelerin ve uluslararası spor örgütlerinin düzenlemeleri ve teamülleri göz önünde bulundurularak bu kanun tasarısı hazırlanmıştır." (Türkiye Büyük Millet Meclisi S. Sayısı :646)

6222 sayılı Kanunun genel gerekçesi bu şekildedir. Kanun yürürlüğe girdikten sonra, özellikle öngörülen cezaların çok ağır olduğu düşüncesiyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 3. maddesinde de yer alan "suç işleyen kişi hakkında fiilin ağırlığı ile orantılı ceza veya güvenlik tedbirine hükmolunacağı" genel ilkesi doğrultusunda, diğer kanunlarda öngörülen suçlara verilen cezalarda gözetilmek suretiyle 6222 sayılı kanunda adil ve hakkaniyete uygun bir düzenleme yapılması gerekliliğinden hareketle kabul edilen 24.11.2011 tarih ve 6250 sayılı kanun Cumhurbaşkanlığı tarafından geri gönderildikten sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından aynen kabul edilerek yürürlüğe giren 10.12.2011 tarih ve 6259 sayılı kanunla 6222 sayılı kanununun 11, 13, 14, 15, 16 ve 23. maddelerinde değişiklikler yapılmış, bu maddelerde düzenlenen "şike ve

teşvik primi", "spor alanlarına yasak madde sokulması ve müsabaka düzeninin bozulması ", " hakaret içeren tezahürat", " spor alanlarına usulsüz seyirci girişi", "yasak alanlara girme", suçlarına ilişkin cezalar önemli oranda azaltılmış, bu suçlarla ilgili olarak görevli mahkemenin sulh veya asliye ceza mahkemesi olduğu belirtilmiştir.

6222 Sayılı Kanunun maddelerinin incelenmesi ve yorumu: Amaç, Kapsam ve Tanımlar Başlıklı Birinci Bölümde:

Amaç:

Madde 1:

- 1- Bu Kanunun amacı; müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesidir.

Maddenin Yorumu:

Maddede kanunun amacı ve bu kanunun uygulanacağı alanlar belirtilmiştir. Sporda şiddetin önlenmesi ve düzenin sağlanabilmesi için gerekli olan unsurlar belirtilmiştir. Prof. Dr. Erdener YURTCAN tarafından ileri sürülen spor müsabakalarının hazırlık çalışmalarının yapıldığı alanların da şiddetten uzak ve düzenin sağlanması gereken yerlerden olmasına rağmen maddede bu yerlerin belirtilmediği yönündeki eleştirisi yerinde görülmemektedir (Yurtcan, 2011; 3). Spor müsabakalarının hazırlık çalışmalarının yapıldığı alanların da spor alanı olarak kabul edilmesi gerektiği ve spor alanları ve bunların çevresinde demek suretiyle maddenin bu alanları da kapsadığının kabul edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kapsam:

Madde 2:

- 2- Bu Kanun; müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında, spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında, takımların kamp yaptığı yerlerde uygulanacak güvenlik önlemlerini, şike, teşvik primi ve diğer yasak fiil ve davranışları, bunlara uygulanacak yaptırımları, spor kulüplerinin, spor kulübü yöneticilerinin, sporcularının ve diğer görevlilerinin, genel kolluk veya özel güvenlik

görevlilerinin, hakemlerin, taraftarların, taraftar derneklerinin, taraftar temsilcilerinin, spor federasyonlarının, yazılı veya görsel ya da işitsel kitle iletişim kuruluşları ile mensuplarının ve diğer ilgili kişi ve kurumların spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine ilişkin hususlardaki görev ve sorumluluklarını kapsar.

Maddenin Yorumu:

6222 sayılı kanunun 2. maddesi ile kanunun kapsamı 5149 sayılı kanununun kapsamından daha geniş düzenlenmiştir. Maddenin gerekçesinde de belirtildiği gibi, yapılan yeni düzenleme ile kanunun kapsamı sadece müsabaka anında ve müsabaka alanında gerçekleştirilen şiddet ve düzensizlik eylemleri olarak değil, aynı zamanda müsabaka öncesinde, müsabaka sırasında ve sonrasında, spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak buldukları yer ve mekanlarda veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergahlarında gerçekleştirilen taraftar eylemleri de kapsama dâhil edilmiştir. Bu şekilde daha önce bizim kanunumuzda bulunmayan ancak Uluslar arası düzenleme ve uygulamalarda bulunan hususlar da kapsama alınmıştır. Kanun kapsamına giren kişi ve kuruluşlar ayrıca belirtilmiştir.

Tanımlar:

Madde 3:

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Federasyonlar: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren federasyonları, bağımsız spor federasyonlarını ve Türkiye Futbol Federasyonunu,
- b) Genel Müdürlük: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü,
- c) İl spor güvenlik kurulu: Her ilde oluşturulan spor güvenlik kurulunu,
- d) İlçe spor güvenlik kurulu: Spor kulübü bulunan ilçelerde oluşturulan spor güvenlik kurulunu,
- e) Merkezi spor güvenlik birimi: Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ilgili birimi,
- f) Müsabaka güvenlik amiri: Spor alanlarında güvenliğin sağlanması amacıyla mülki idare amiri tarafından görevlendirilmiş kolluk amirini,
- g) Müsabaka alanı: Spor müsabakasının yapılmasına tahsis edilen alanı,

- h) Spor alanı: Spor müsabakalarının veya antrenmanların gerçekleştirildiği alanlar ile seyircilere ait seyir alanları, sporculara ait soyunma odası ve bu Kanunun uygulanması kapsamında spor yapmaya elverişli alanları,
- i) Spor güvenlik birimi: Sorumluluk alanlarına göre il ve ilçe emniyet müdürlükleri veya jandarma komutanlıkları tarafından kurulan ilgili birimi,
- j) Spor kulübü: Belirli kurallara göre kurulan, amatör veya profesyonel spor dallarında faaliyette bulunan kuruluşu,
- k) Spor müsabakası: Federasyonların düzenlediği veya düzenlenmesine izin verdiği ya da katkıda bulunduğu her türlü sportif karşılaşma ve yarışmayı,
- l) Taraftar derneği: Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan derneği,
- m) Taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi: Spor kulüplerinin yönetim kurulu üyeleri arasından belirledikleri kişiyi,
- ifade eder.

Maddenin Yorumu:

6222 sayılı kanunun 3. maddesi ile kanun içerisinde kullanılan bazı kavramlar tanımlanmış ve bu şekilde kanunun daha anlaşılabilir hale getirilmesi hedeflenmiştir.

Genel Hükümler başlıklı ikinci bölümde:

İl ve ilçe spor güvenlik kurullarının oluşturulması:

Madde 4:

- 1- İl spor güvenlik kurulu, vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, belediye başkanlığı, il jandarma komutanlığı, il emniyet müdürlüğü, gençlik ve spor il müdürlüğü, il sağlık müdürlüğü, il milli eğitim müdürlüğü, ilgili federasyon ve amatör spor kulüpleri konfederasyon temsilcileri, vali tarafından belirlenecek bir hukukçu ile farklı spor kulüplerine mensup taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi olan en az iki yönetici ve gerekli görüldüğünde davet edilecek basın kuruluşlarının ve ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.
- 2- İlçe spor güvenlik kurulu, kaymakam başkanlığında il spor güvenlik kurulunda yer alan kurum ve kuruluşların ilçedeki temsilcileri ve kaymakam tarafından

belirlenecek bir hukukçu ile varsa farklı spor kulüplerine mensup taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi olan en az iki yönetici ve gerekli görüldüğünde davet edilecek basın kuruluşlarının ve ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.

Maddenin Yorumu:

6222 sayılı kanununun 4. maddesinde il ve ilçe spor güvenlik kurullarının kimlerden oluşacağı tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiştir.

Spor alanlarının güvenlik ve düzenine ilişkin tedbirler:

Madde 5:

- 1- Ev sahibi spor kulüpleri;
 - a) Spor alanlarında sağlık ve güvenliğe,
 - b) Müsabakanın yapılacağı yerde konuk takım seyircilerine bağımsız bir bölüm ayırmak ve taraftarlar arasında temas olmamasını sağlamaya yönelik olarak, ilgili spor federasyonları ve uluslararası spor federasyonları tarafından belirlenen önlemleri almakla yükümlüdür.
- 2- Spor kulüpleri, müsabakanın güvenliğini sağlamak amacıyla il veya ilçe spor güvenlik kurullarının kendileriyle ilgili olarak aldığı kararları yerine getirmekle yükümlüdür.
- 3- Birinci ve ikinci fıkralar kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla özellikle;
 - a) Spor alanlarına, seyri engellemeyecek şekilde ve federasyonun bağlı olduğu uluslararası federasyonun talimatlarına uygun olarak seyirci ile müsabakanın yapıldığı yer arasına tel, duvar, bariyer ve benzeri fizikî engeller konulabilir.
 - b) Fizikî engeller, ilgili spor güvenlik biriminin görüşü alınarak, il veya ilçe spor güvenlik kurullarının kararı ile kaldırılabilir.
 - c) Spor alanlarında, çocuklar ve engellilerin müsabakaları izleyebilmeleri için durumlarına uygun yerler tahsis edilir.
 - ç) Spor alanlarında seyircilerin oturma yerleri numaralandırılır. Bilet satışları koltuk numarasıyla ilişkilendirilerek yapılır. Müsabaka alanlarına kapasitenin üzerinde veya biletsiz seyirci alınamaz.

- 4- Spor müsabakalarının yapıldığı alanlara girişi sağlayacak biletler, elektronik sistem üzerinden oluşturulur. Bilet satın almak isteyen kişilerle ilgili olarak, üzerinde adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve fotoğrafı olan bir elektronik kart oluşturulur. Kişinin yabancı olması halinde kart üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yerine uyuşu olduğu devletin adı ile Türkiye'ye giriş yaptığı pasaportun seri numarası kaydedilir. Bilet satışları kişilere özgü elektronik kart üzerinden yapılabilir. Spor müsabakalarına, kişi ancak adına düzenlenen elektronik kart ile izleyici olarak girebilir. Spor müsabakasına izleyici olarak girecek kişilerin kontrolünü ev sahibi kulüp yapmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük ev sahibi olmayan müsabakalarda, müsabakaya katılan her iki kulüp; milli müsabakalarda ise, ilgili federasyon tarafından yerine getirilir.
- 5- Spor alanlarında; güvenliğin sağlanması ve bu Kanuna aykırı davranışların tespiti amacıyla, gerekli teknik donanımlar kurulur. Kameralar ve benzeri teknik donanımların yerleştirilecekleri yerler ve sayıları il veya ilçe spor güvenlik kurulları tarafından belirlenir.
- 6- Futbol dalında en üst lig ile bir altındaki ligde bulunan kulüpler, dördüncü ve beşinci fıkralardaki sistemle ilgili teknik donanımları kendi kullanımındaki spor alanlarında kurmakla yükümlüdür. Elektronik karta ilişkin hükümler hariç olmak üzere aynı yükümlülükler, basketbol, voleybol ve hentbol dallarındaki en üst ligde bulunan kulüplerin kendi kullanımındaki spor alanları bakımından da geçerlidir.
- 7- Futbolda en üst profesyonel lig ve bir altındaki ligde bulunan kulüplerin müsabakalarının yapıldığı spor alanlarında; bu Kanunda sayılan diğer spor branşlarında ise uluslararası spor müsabakalarının yapıldığı spor alanlarında ev sahibi ve misafir takım için ayrı ayrı olmak ve gerektiğinde kullanılmak üzere azami yirmi kişi kapasiteli en az iki tane bekletme odası ile genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlilerinin kullanımına açık tutulacak güvenlik kameraları ve anons sistemlerinin yönetildiği yeteri kadar kontrol odasının oluşturulması zorunludur. Kontrol odasında federasyon ve spor kulübü temsilcileri de bulunur. Kayıt altına alınan görüntü ve dokümanların birer örneği, müsabakanın sonunda ilgili spor güvenlik birimine, federasyona ve her iki kulüp temsilcisine verilir.

- 8- Dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarda belirtilen güvenlik sistemlerinin ve odalarının giderleri, en üst profesyonel futbol ligi ve bir altındaki ligdeki kulüplerin kendileri tarafından; basketbol, voleybol ve hentbol dalları için ise spor tesisinin kullanım hakkına sahip olan kulüp ya da kuruluş tarafından karşılanır.
- 9- Spor alanlarında hangi güvenlik sistemi veya teknik donanımın uygulanacağı ilgili federasyonun bağlı olduğu uluslararası spor örgütlerinin düzenlemeleri çerçevesinde yönetmelikle belirlenir.
- 10- Spor alanları ile çevresinde; bu alanlara sokulması yasak maddelere ve eşyalara, yasak olan davranışlara ve bu alanlarda elektronik takibin yapıldığına ilişkin uyarı levhalarına yer verilir. Bu yükümlülük ilgili spor alanı kullanımında olan spor kulübü tarafından yerine getirilir.
- 11- Dördüncü fıkrada belirtilen elektronik kart uygulaması ile ilgili olarak;
- a) Bilet organizasyonu ve seyircilerin müsabaka alanlarına giriş ve çıkışına ilişkin kontrol ve denetim yetkisi federasyonlara ait olup federasyonlar bu amaçla bünyelerinde merkezi kontrol sistemi oluşturur. Elektronik kart oluşturulmak amacıyla alınacak kişisel bilgiler federasyon bünyesinde oluşturulan merkezi veri tabanında tutulur. Bu veri tabanı Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı erişimine açıktır.
- b) Elektronik kart ile elektronik kart kapsamında satışı gerçekleştirilecek biletlerin basım, satış ve dağıtımına ilişkin yerel uygulamalar kulüpler tarafından, sistem üzerinden merkezi satışları ise ilgili federasyonlar tarafından gerçekleştirilir.
- c) (İptal birinci cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 12/11/2015 tarihli ve E.: 2014/196, K.: 2015/103 sayılı Kararı ile.) Merkezi pazarlama ve bilet satışından elde edilecek gelirler kulüplere ait olup federasyon ya da yetki verdiği üçüncü kişiler nezdinde oluşacak bu gelirler kamu kurum ve kuruluşlara ilişkin alacaklar hariç olmak üzere haczedilemez, devir ve temlik edilemez. Federasyonlar bu fıkra kapsamında belirtilen yetkilerini kısmen veya tamamen üçüncü kişilere devredebilir.

Maddenin Yorumu:

6222 sayılı kanunun 5. maddesinin 1. fıkrasında ev sahibi spor kulüplerinin yükümlülükleri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Maddenin 2. fıkrasında spor kulüplerinin müsabakanın güvenliğini sağlamak amacıyla, il veya ilçe spor güvenlik kurullarının kendileriyle ilgili olarak aldığı kararları yerine getirmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir. İdareyi temsil eden bu kurulların alacakları kararların spor kulüpleri tarafından yerine getirilme zorunluluğu bulunmaktadır.

Maddenin 3. fıkrasında birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen yükümlülükler yerine getirilirken uyulması gereken hususlar, nelerin ve ne tür düzenlemelerin yapılabileceği sayma usulü ile belirtilmiştir.

Maddenin 4. fıkrasında, spor müsabakalarının yapıldığı alanlara girişi sağlayacak biletlerin elektronik sistem üzerinden oluşturulmasının gerektiği, elektronik sistem üzerinde bulunması gereken bilgiler ve kartın nasıl oluşturulacağı, seyircilerin bu kart olmadan müsabaka izlemek için giremeyecekleri, bunun kontrolünü kimlerin yapacağı hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

Maddenin 5. fıkrasında, güvenliğin sağlanması amacıyla spor alanlarında yapılması gereken teknik donanımlar sayılmış ve bununla ilgili yetkiler de il ve ilçe güvenlik kurullarına verilmiştir. Kamera, ses kayıt cihazı ve buna benzer teknik donanımların sayıları ve kurulacağı yerlerle ilgili karar verme yetkisi kurulun görev alanı içerisindedir.

Maddenin 6. fıkrasında, futbol dalında en üst lig ve onun bir altındaki ligde bulunan kulüpler ile elektronik karta ilişkin hükümler hariç basketbol, voleybol ve hentbol dallarındaki en üst ligde bulunan kulüplerin bu sistemle ilgili teknik donanımları kurmakla yükümlü tutulmuşlardır. Bunun denetimini ise il ve ilçe güvenlik kurullarının yapması gerekmektedir.

Maddenin 7. fıkrasında, futbolda en üst profesyonel lig ve bir altındaki ligde bulunan kulüplerin müsabakalarının yapıldığı spor alanlarında; bu kanunda sayılan diğer spor branşlarında ise uluslararası spor müsabakalarının yapıldığı spor alanlarında ev sahibi ve misafir takım tarafından kullanılacak bekletme odaları, güvenlik kamerası ve anons sistemlerinin yönetileceği kontrol odalarına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca bu odalarda kimlerin bulunacağı ve tutulan kayıtların kimlere verileceği belirtilmiştir.

Maddenin 8. fıkrasında, futbol ve diğer spor dallarında güvenlik sistemlerinin ve odalarının giderlerinin kimler tarafından karşılanacağı hususu düzenlenmiştir.

Maddenin 9. fıkrasında, spor alanlarında hangi güvenlik sistemi veya teknik donanımın uygulanacağını yönetmelikle belirleneceği belirtilmiştir.

Maddenin 10. fıkrasında, spor alanını kullanan spor kulübü tarafından gerekli uyarı levhalarına yer verileceği belirtilmektedir.

Maddenin 11. fıkrasının (a) bendinde, seyircilerin müsabaka alanına giriş ve çıkışlarının kontrolünün federasyon tarafından yapılacağı, (b) bendinde, elektronik kart ile yapılacak yerel satışların kulüpler tarafından, merkezi satışların ise federasyon tarafından yapılacağı, (c) bendinde ise merkezi pazarlama ve bilet satışından elde edilen gelirlerin kamu alacakları haricinde haczedilemeyeceği belirtilmiştir.

Saha güvenliği:

Madde 6:

- 1- Profesyonel spor dallarında yapılan müsabakalara katılanlar ile basketbol en üst ligindeki spor kulüpleri, genel kolluk ile birlikte görev yapmak üzere güvenliği sağlamaya yetecek sayıdaki özel güvenlik görevlilerini müsabaka öncesinden müsabakanın tamamlanıp seyirci ve sporcuların tahliyesine kadar geçecek dönem içerisinde, müsabakanın yapılacağı yerde bulundurmakla ve spor alanının iç güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.
- 2- Spor kulüpleri, özel güvenlik görevlileri dışında müsabakalarda seyirci sağlığını ve emniyetini ilgilendiren konularda çalıştırmak üzere ayrıca kulüp görevlileri bulundurmakla yükümlüdür.
- 3- Spor kulüpleri, bu Kanunda yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla özel güvenlik hizmeti satın alabilir. En üst profesyonel futbol ligi kulüplerinin müsabakalarında güvenliğin sağlanması amacıyla genel kolluk görevlilerinden, görevde olmayanlar da görevlendirilebilir. Bu görevlendirme, ilgili kulübün başvurusu ve federasyonun talebi üzerine, müsabakanın yapılacağı yerdeki yetkili kolluk birimince yapılır. Bu kolluk görevlilerine, görevlendirildikleri müsabaka ile sınırlı olarak günlük harcırah miktarının iki katı kadar ödeme yapılır. Bu miktar, federasyon tarafından doğrudan kolluk görevlilerinin hesabına yatırılır. Federasyon, ödeyeceği para miktarını ilgili spor kulübünün alacaklarından öncelikle mahsup eder. İl veya ilçe spor güvenlik kurulları tarafından belirlenen özel güvenlik görevlisi sayısının üçte birini geçmeyecek sayıda ve bunların yerine genel kolluk görevlisi bu şekilde görevlendirilir.
- 4- Spor alanlarında görev yapacak özel güvenlik görevlileri, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda belirtilen görev ve

yetkileri haizdir. Bu Kanundan doğan görevlerinin ifası sırasında, özel güvenlik görevlilerinin ateşli silah taşımaları yasaktır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanunun 6. maddesinde, profesyonel spor dallarında müsabakalara katılan spor kulüplerinin özel güvenlik bulundurma yükümlülükleri ve bu özel güvenlik görevlilerinin ne şekilde temin edilecekleri ve yetkileri düzenlenmiştir.

Müsabaka güvenliği:

Madde 7:

- 1- Müsabaka güvenlik amiri, spor müsabakalarında alınacak güvenlik önlemlerinin yürütülmesi ve denetlenmesi konularında, müsabakanın güvenliği ile ilgili tüm kişi ve kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamakla yetkili ve görevlidir.
- 2- Her spor güvenlik birimi amiri, futbolda en üst lig ve bir altındaki lig için, her bir kulüple ilgili bir kolluk görevlisi görevlendirmekle yükümlüdür. Belirlenen kolluk görevlisi, deplasman maçları dahil ilgili kulübün bütün maçlarında görevlendirilir.
- 3- Müsabakanın yapıldığı spor alanında genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlileri, müsabaka güvenlik amirinin emir ve denetiminde birlikte görev yapar. Müsabaka güvenlik amiri her zaman tribünlerdeki genel kolluk görevlilerinin sayısının artırılmasına karar verebilir.
- 4- İl veya ilçe spor güvenlik kurulları, spor alanında spor kulüplerinin bulundurmakla yükümlü oldukları özel güvenlik görevlilerinin sayısını ve görev alacakları yerleri belirlemekle yetkilidir.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanunun 7. maddesinde, müsabaka güvenlik amirinin görevleri ayrıntılı olarak sayılmış ve müsabaka güvenliğini sağlamakla yetkili ve görevli olduğu, bu yükümlülüğün ne şekilde yerine getirileceği, bu konuda kimlerin güvenlik amirinin emir ve denetiminde olacağı hususları düzenlenmiştir.

Taraftar derneklerinin yükümlülükleri:

Madde 8:

- 1- Taraftar dernekleri, bu Kanunun amacına aykırı faaliyette bulunamaz.
- 2- Taraftar dernekleri, taraftarların spor ahlâkı ve ilkelerine uygun biçimde sportif faaliyetleri izlemelerini sağlamaya yönelik eğitici faaliyetler düzenler.

Maddenin Yorumu:

Kanunun 8. maddesinde, taraftar derneklerinin bu kanunun amacına aykırı faaliyette bulunamayacakları, taraftarların spor ahlakı ve ilkelerine uygun davranmalarını sağlamaya yönelik eğitici faaliyetler düzenlemeleri gerektiği hükme bağlanmıştır.

Taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi:

Madde 9:

- 1- Spor kulüpleri, yönetim kurulu üyeleri arasından bir veya birkaç kişiyi taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi olarak belirlemek ve bu kişilerin kimlik ve adres bilgilerini spor kulübünün bulunduğu yerdeki genel kolluk birimine bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde, bu Kanun hükümlerine göre taraftardan sorumlu kulüp temsilcisine terettüp eden yükümlülükler, kulüp başkan ve yönetim kurulu üyelerinin tamamı tarafından yerine getirilir.
- 2- (2)Taraftardan sorumlu kulüp temsilcileri, müsabaka güvenliğinin sağlanması konusunda genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlilerine yardımcı olmakla yükümlüdür.

Maddenin Yorumu:

Kanunun 9. maddesinde, taraftardan sorumlu kulüp temsilcilerinin yükümlülükleri, bu yükümlülükleri ne şekilde yerine getirecekleri düzenlenmiştir.

Seyir güvenliğinin sağlanması:

Madde 10:

- 1- Spor müsabakalarında, müsabaka alanının çevresinde bulunan ve insan hayatı açısından tehlike oluşturabilecek yerlerde müsabakaların seyredilmemesi için il veya ilçe spor güvenlik kurulları gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.

Maddenin Yorumu:

Kanunun 10. maddesinde, seyir güvenliğinin sağlanması amacıyla insan hayatı bakımından tehlike oluşturabilecek yerlerde müsabakaların seyredilmesinin engellenmesi ile ilgili olarak il ve ilçe spor kurullarının gerekli tedbirlerin alınmasını sağlayacakları belirtilmektedir.

Yasak Fiiller Ve Ceza Hükümleri Başlıklı Üçüncü Bölümde:

Şike ve teşvik primi:

Madde 11:

- 1- Belirli bir spor müsabakasının sonucunu etkilemek amacıyla bir başkasına kazanç veya sair menfaat temin eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Kendisine menfaat temin edilen kişi de bu suçtan dolayı müşterek fail olarak cezalandırılır. Kazanç veya sair menfaat temini hususunda anlaşmaya varılmış olması halinde dahi, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur.
- 2- Şike anlaşmasının varlığını bilerek spor müsabakasının anlaşma doğrultusunda sonuçlanmasına katkıda bulunan kişiler de birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
- 3- Kazanç veya sair menfaat vaat veya teklifinde bulunulması halinde, anlaşmaya varılmadığı takdirde, suçun teşebbüs aşamasında kalmış olması dolayısıyla cezaya hükmolunur.
- 4- Suçun;
 - a) Kamu görevinin sağladığı güven veya nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle,
 - b) (Değişik:10/12/2011-6259/1 md.) Federasyon veya spor kulüpleri ile spor alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerin, genel kurul ve yönetim kurulu başkan veya üyeleri, teknik veya idari yöneticiler ile kulüplerin ve sporcuların menajerleri veya temsilciliğini yapan kişiler tarafından,
 - c) Suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde,
 - d) Bahis oyunlarının sonuçlarını etkilemek amacıyla,
 işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- 5- Suçun bir müsabakada bir takımın başarılı olmasını sağlamak amacıyla teşvik primi verilmesi veya vaat edilmesi suretiyle işlenmesi halinde bu madde hükümlerine göre verilecek ceza yarı oranında indirilir.

- 6- Bu madde hükümleri;
- a) Milli takımlara veya milli sporculara başarılı olmalarını sağlamak amacıyla,
 - b) Spor kulüpleri tarafından kendi takım oyuncularına veya teknik heyetine müsabakada başarılı olabilmelerini sağlamak amacıyla,
- prim verilmesi veya vaadinde bulunulması halinde uygulanmaz.
- 7- Suçun spor kulüplerinin veya sair bir tüzel kişinin yararına işlenmesi halinde, ayrıca bunlara, şike veya teşvik primi miktarı kadar idari para cezası verilir. Ancak, verilecek idari para cezasının miktarı yüzbin Türk Lirasından az olamaz.
- 8- Müsabaka yapılmadan önce suçun ortaya çıkmasını sağlayan kişiye ceza verilmez.
- 9- (Ek fıkra: 10/12/2011-6259/1 md.) Bu madde kapsamına giren suçlarla ilgili olarak 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesine göre hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilemez; verilen hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilemez ve ertelenemez.
- 10- (Ek fıkra: 10/12/2011-6259/1 md.) Bu maddede tanımlanan suçların bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi halinde, bunlardan en ağır cezayı gerektiren fiilden dolayı verilecek ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılarak tek cezaya hükmolunur.
- 11- (Ek fıkra: 10/12/2011-6259/1 md.) Bu maddede tanımlanan suçlardan dolayı cezaya mahkûmiyet halinde, kişi hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesi hükümlerine göre, spor kulüplerinin, federasyonların, bünyesinde sportif faaliyetler icra edilen tüzel kişilerin yönetim ve denetim organlarında görev yapmaktan yasaklanmasına hükmolunur.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanunun 11. maddesinde daha önce 5149 Sayılı Kanunda yer almayan Şike ve Teşvik Primi suçları düzenlenmiştir.

Maddenin 1. fıkrasında şikenin tanımı yapıldıktan sonra şikenin tarafları ve suç ortakları belirtilmiştir.

Maddenin 2. fıkrasında ise birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılacak kişilere yer verilmiş ve asli faillere verilecek ceza ile aynı cezaların verileceği belirtilmiştir.

Maddenin 3. fıkrasında, suçun teşebbüs hali düzenlenerek teşebbüsün de cezalandırılacağı belirtilmiştir.

Maddenin 4. fıkrasında, şike suçunun ağırlatıcı nedenleri tek tek sayma yolu ile belirtilmiştir.

Maddenin 5. fıkrasında, teşvik primi suçunun tanımı ile birlikte bu suç ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Maddenin 6. fıkrasında teşvik priminin suç olmayacağı ve cezalandırılmayacağı durumlar (milli takım oyuncular ve kendi takım oyuncular ile ilgili primler) belirtilmiştir.

Maddenin 7. fıkrasında suçun belirli bir spor kulübünün veya bir tüzel kişinin yararına işlenmesi durumunda idari para cezasına hükmedileceği ve para cezasının alt sınırı belirtilmiştir.

Maddenin 8. fıkrasında ise etkin pişmanlık hükmü düzenlenmiştir. Failin etkin pişmanlıktan faydalanabilmesi için suçun kesin bir şekilde ortaya çıkmasını sağlaması gerekmektedir.

Spor alanlarına sokulması yasak maddeler:

Madde 12:

- 1- Spor alanlarına;
 - a) Ruhsatlı dahi olsa ateşli silahlar ile esasen bulundurulması yasak olan diğer silahların,
 - b) Esasen bulundurulması yasak olmamakla beraber kesici, ezici, bereleyici veya delici aletler ile patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddelerin,
 - c) Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin ve ilgili spor federasyonlarının belirlediği esaslara aykırı olarak alkollü içeceklerin, sokulması yasaktır.
- 2- Müsabaka güvenliğinin sağlanması amacıyla, genel kolluk görevlileri ile bunların gözetiminde olmak üzere özel güvenlik görevlileri, mülki amirin yazılı emrine istinaden, spor alanına girişte izleyicilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve gerektiğinde el ile kontrol edebilir ve arayabilir.
- 3- Spor müsabakası öncesinde, esnasında ve sonrasında spor alanının çevresinde ve müsabakanın yapılacağı yer gidiş ve geliş güzergâhında, taraftarların üzeri ve eşyası 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun önleme aramasına ilişkin hükümlerine göre aranabilir.
- 4- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun adli aramaya ilişkin hükümleri saklıdır.

- 5- Genel kolluk görevlileri ve belediye zabıtası birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanı çevresinde seyyar olarak satan, satışa arz eden, dağıtan veya dağıtmak için bulunduran kişileri bu alandan uzaklaştırmakla yükümlüdür.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanunun 12. maddesinin 1. fıkrasında spor alanlarına sokulması yasak olan maddeler ayrıntılı olarak sayılmıştır.

Maddenin 2. fıkrasında müsabaka güvenliğinin sağlanması amacıyla arama yapılması düzenlenmiştir.

Maddenin 3. fıkrasında taraftarların üzeri ve eşyasının aranma usulü ve 2559 sayılı PVSK'dan faydalanılacağı belirtilmiştir.

Maddenin 4. fıkrasında adli aramaya ilişkin hükümlerin saklı olduğu, 6. fıkrasında ise, genel kolluk görevlileri ile belediye zabıtasının spor alanı çevresindeki yetkileri belirtilmiştir.

Spor alanlarına yasak madde sokulması ve müsabaka düzeninin bozulması:

Madde 13:

- 1- Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokan kişi hakkında, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi hükümlerine göre cezaya hükmolunur.
- 2- Esasen bulundurulması suç oluşturmamakla beraber 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanlarına sokan kişi, bir yıla kadar(1) hapis cezası ile cezalandırılır.
- 3- 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri seyircilere temin etmek amacıyla spor alanına sokan veya spor alanında seyircilere temin eden kişi, altı aydan iki yıla kadar(1) hapis cezası ile cezalandırılır.
- 4- 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanında kullanan kişi, bu suretle müsabaka düzeninin bozulması halinde, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan bir yıla kadar(1) hapis cezası ile cezalandırılır.

- 5- Spor alanına sokulması yasak olmayan maddeleri kullanarak müsabaka düzeninin bozulmasına sebebiyet veren kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, adli para cezasıyla cezalandırılır.
- 6- 12 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine aykırı olarak spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokan kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 13. maddesinde spor alanlarına yasak madde sokulması ve müsabaka düzeninin bozulması eylemlerine yönelik müeyyideler düzenlenmiştir.

Maddenin 1. fıkrasında bulundurulması esasen suç teşkil eden silahları sokanlar,

Maddenin 2. fıkrasında bulundurulması esasen suç teşkil etmemekle birlikte 12. maddenin 1. fıkrası (b) bendi kapsamına giren alet ve maddeleri sokanlar,

Maddenin 3. fıkrasında 12. maddenin 1. fıkrası (b) bendindeki alet veya maddeleri seyircilere temin edenler,

Maddenin 4. fıkrasında 12. maddenin 1. fıkrası (b) bendindeki alet veya maddeleri kullananlar ve bu şekilde müsabaka düzeninin bozulmasına neden olanlar,

Maddenin 5. fıkrasında spor alanına sokulması yasak olmayan maddeleri kullanarak müsabaka düzeninin bozulmasına neden olanlar,

Maddenin 6. fıkrasında 12. maddenin 1. fıkrası (c) bendi hükümlerine aykırı olarak uyuşturucu veya uyarıcı madde yada alkollü içecek sokanlar

İle ilgili ceza hükümleri düzenlenmiştir. Maddede düzenlenen eylemlerin daha ağır bir suçu oluşturmaması durumunda buradaki cezalara hükmedileceği belirtilmiştir. Elbette ki eylemler daha ağır bir suçu oluşturuyor ise o suça ilişkin cezalar uygulanacaktır.

Hakaret içeren tezahürat:

Madde 14:

- 1- Spor alanlarında veya çevresinde taraftarların grup halinde veya münferiden belirli bir kişiyi hedef veya muhatap alıp almadığına bakılmaksızın duyan veya gören kişiler tarafından hakaret olarak algılanacak tarzda aleni olarak söz ve davranışlarda bulunmaları halinde, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren başka bir

suç oluşturmadığı takdirde, şikayet şartı aranmaksızın, failer hakkında onbeş günden az olmamak üzere adli para cezasına hükmolunur.

- 2- Spor alanlarında veya çevresinde toplum kesimlerini din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep farkı gözeterek hakaret oluşturan söz ve davranışlarda bulunan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- 3- Birinci ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların yazılı pankart taşınması veya asılması ya da duvarlara yazı yazılması suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 14. maddesinin 1. fıkrasında, spor alanlarında ve çevresinde yapılan hakaret içeren tezahürat (çirkin ve kötü tezahürat) ile ilgili fiilin başka bir suçu oluşturmaması durumunda adli para cezasına hükmedileceği belirtilmiştir.

Maddenin 2. fıkrasında, çirkin ve kötü tezahüratın din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep farkı gözeterek yapılması durumunda fiilin başka bir suçu oluşturmaması durumunda verilecek ceza belirtilmiştir.

Maddenin 3. fıkrasında ise suçun ağırlatıcı nedenleri sayılmıştır.

Spor alanlarına usulsüz seyirci girişi:

Madde 15:

- 1- Bu Kanun hükümlerine göre temin edilmiş bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına giren kişi, adli para cezası ile cezalandırılır. Suçun spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek adli para cezasının miktarı elli günden az olamaz.
- 2- Spor alanlarına spor müsabakalarını izlemek amacıyla bu Kanun hükümlerine aykırı olarak seyirci kabul eden veya kabul edilmesini sağlayan kişi, elli günden az olmamak üzere adli para(1) cezası ile cezalandırılır. Suçun spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişi lehine işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- 3- Spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişiler hariç olmak üzere; spor alanlarının Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün tasarrufunda

bulunan seyirci yerlerine giriş ve çıkışa ilişkin düzenlemeler çerçevesinde bu alanlara girenlerle ilgili olarak birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

- 4- Kendisine ait elektronik kartı bir başkasının spor müsabakasına seyirci olarak girmesini sağlamak amacıyla kullandıran kişi birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
- 5- Spor müsabakalarına seyirci olarak girişi sağlamak amacıyla elektronik kartı yetkisiz olarak üreten, satan, satışa arz eden, devreden, satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi bir yıldan dört yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu kartı kendi kullanımını için kabul eden ve bulunduran kişi bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 15. maddesinde spor alanlarına usulsüz seyirci girişi ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Maddenin 1. fıkrasında bu kanun hükümlerine göre temin edilmiş bilet olmaksızın müsabakaları izlemek için giren seyirciler ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Maddenin 2. fıkrasında bu kanun hükümlerine aykırı olarak seyirci kabul eden kişiler ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Maddenin 3. fıkrasında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün tasarrufunda bulunan yerlerin 1. ve 2. fıkra hükümlerinin istisnası olduğu belirtilmiştir.

Maddenin 4. fıkrasında kendisine ait elektronik kartı başkasına kullandıran kişiler ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Maddenin 5. fıkrasında ise, elektronik kart ile ilgili sahtecilik işlemleri ile ilgili müeyyideler düzenlenmiştir.

Yasak alanlara girme:

Madde 16:

- 1- Müsabaka için seyircilerin kabulüne başlanmasından itibaren müsabaka sonrası tamamen tahliyesine kadarki zaman zarfında yetkisiz olarak müsabaka alanına, soyunma odalarına, odaların koridorlarına, sporcu çıkış tünellerine giren kişi yirmi günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.
- 2- Fiilin müsabakanın seyrini veya güvenliğini bozması halinde, fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 16. maddesinde spor alanlarına ve bunlara bağılı olan yerlere yetkisiz olarak giren kişiler ile ilgili hükümler getirilerek yetkisiz girilmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Maddenin 2. fıkrasında ise suçun ağırlatıcı nedenleri sayılmıştır.

Spor alanlarında taşkınlık yapılması ve tesislere zarar verilmesi:

Madde 17:

- 1- Spor alanlarında kasten yaralama suçunun veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde şikayet şartı aranmaksızın 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddelerine göre cezaya hükmolunur. Spor alanları ve bu alanlardaki eşya, mala zarar verme suçu bakımından kamu malı hükmündedir.
- 2- Birinci fıkraya giren suçların işlenmesi suretiyle spor alanlarına ve bu alanlardaki eşyaya zarar verilmiş olması halinde, meydana gelen zararların tazmini hususunda zarar veren kişiler ve onların taraftarı olduğu spor kulübü meydana gelen zarardan müteselsilen sorumludur. Zararı gideren spor kulübünün sorumlu taraftarlarına rücu hakkı saklıdır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 17. maddesinde spor alanlarında taşkınlık yapılması ve spor tesislerine zarar verilmesi ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Maddenin 1. fıkrasında spor alanlarında kasten yaralama ve mala zarar verme suçlarının işlenmesi durumunda doğrudan soruşturma yapılacağı ve mala zarar verme eylemi yönünden spor tesislerinin ve eşyalarının kamu malı sayılacağı hususları düzenlenmiştir.

Maddenin 2. fıkrasında zarar verilen eşyalarla ilgili zararların tazmini hususları düzenlenmiştir.

Seyirden yasaklanma:

Madde 18:

- 1- Kişinin, bu Kanunda tanımlanan veya yollamada bulunulan ilgili kanunlardaki suçlardan dolayı mahkemece kurulan hükümde, hakkında güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanmasına karar verilir. Seyirden yasaklanma

ibaresinden kişinin müsabakaları ve antrenmanları izlemek amacıyla spor alanlarına girişinin yasaklanması anlaşılır. Hükmün kesinleşmesiyle infazına başlanan seyirden yasaklanma yaptırımının süresi cezanın infazı tamamlandıktan itibaren bir yıl geçmesiyle sona erer. Bu güvenlik tedbirine ceza verilmesine yer olmadığı kararı ile birlikte hükmedilmesi halinde, hükmün kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl geçmesiyle bu güvenlik tedbirinin uygulanmasına son verilir. Güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklama kararı 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu hükümlerine göre kaydedilir.

- 2- Bu madde hükümleri, taraftar gruplarınca spor alanlarının dışında işlenen kasten yaralama, hakaret içeren tezahürat ve mala zarar verme suçları bakımından da uygulanır.
- 3- Bu madde kapsamına giren suçlardan dolayı soruşturma başlatılması halinde şüpheli hakkında spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbiri derhal uygulamaya konulur. Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından bu tedbirin kaldırılmasına karar verilmediği takdirde bu yasağın uygulanmasına koruma tedbiri olarak devam edilir.
- 4- Koruma tedbiri olarak uygulanan ve güvenlik tedbiri olarak hükmedilen spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirine ilişkin bilgiler Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde tutulan bu amaca özgü elektronik bilgi bankasına derhal kaydedilir. Bu bilgi bankasına spor kulüplerinin ve federasyonların erişimi sağlanır. Yasaklanan kişilere ilişkin bilgiler, ilgili spor kulüplerine ve yurt dışında yapılacak müsabaka öncesinde müsabakanın yapılacağı ülkenin yetkili mercilerine bildirilir.
- 5- Koruma tedbiri olarak uygulanan spor müsabakalarını seyirden yasaklanma tedbiri;
 - a) Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından kaldırılmasına karar verilmesi,
 - b) Kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesi,
 - c) Sanık hakkında beraat veya düşme kararı verilmesi,halinde derhal kaldırılır.
- 6- (6) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hapis cezası yerine seçenek yaptırım olarak tedbire veya hapis cezasının ertelenmesine karar verilmesi halinde, kararın kesinleştiği tarihten itibaren; önödeme halinde ise, ön ödemede bulunduğu tarihten itibaren, bir yıl

süreyle spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirinin uygulanmasına devam edilir.

- 7- (7) Alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisinde olduğu açıkça anlaşılan kişi, spor alanına alınmaz. Bu şekilde spor alanlarına giren ve dışarı çıkmamakta ısrar eden kişi zor kullanılarak dışarı çıkarılır ve bu madde hükümlerine göre bir yıl süreyle spor müsabakalarını seyirden yasaklanır.
- 8- (8) Bu madde hükümlerine göre spor müsabakalarını seyirden yasaklanan kişi, yasaklama kararının sebebini oluşturan fiilin işlendiği müsabakanın tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın katıldığı spor müsabakalarının yapılacağı gün, yurt içinde bulunduğu takdirde, müsabakanın başlangıç saatinde ve bundan bir saat sonra bulunduğu yere en yakın genel kolluk birimine başvurmakla yükümlüdür.
- 9- (9) Sekizinci fıkradaki yükümlülüğe aykırı hareket eden kişi, yirmibeş günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.
- 10-(10) Bu Kanun hükümlerine göre hakkında güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanma kararı verilen kişi, yasak süresince spor kulüplerinde ve federasyonlarda ve taraftar derneklerinde yönetici olamaz; spor müsabakalarında hakem, temsilci veya gözlemci olarak görev yapamaz.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 18. maddesinde güvenlik tedbirlerinden seyirden yasaklanma hususu düzenlenmiştir. Seyirden yasaklanma ibaresinden kişinin müsabakaları ve antrenmanları izlemek amacıyla spor alanlarına girişinin yasaklanması anlaşılmalıdır. Bu tedbirle ilgili süreler ve usulü belirtilmiştir. Maddenin fıkralarında seyirden yasaklanma tedbirine hükmedileceği durumlar ve tedbirin ortadan kalkması için gerekli olan şartlar belirtilmiştir. Ayrıca seyirden yasaklanan kişinin yükümlülükleri, hakkındaki kısıtlamalar düzenlenmiştir.

Çeşitli Hükümler Başlıklı Dördüncü Bölümde:

Federasyonların yaptırım uygulama yetkisi:

Madde 19:

- 1- Bu Kanuna göre bir spor kulübüne veya spor kulübünün mensubuna ceza verilmesi, bu kulübün bağlı olduğu federasyonun yaptırım uygulama yetkisini ortadan kaldırmaz.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 19. maddesinde bu kanuna bir spor kulübüne veya spor kulübünün mensubuna ceza verilmesinin kulübün bağlı olduğu federasyonun yaptırım uygulamasına engel olmayacağı yönünde hüküm konulmak suretiyle ayrıca disiplin soruşturması yapılarak verilen cezaların yanında disiplin cezası da verilebileceği açıkça belirtilmiştir.

Hakemler, gözlemciler ve temsilciler:

Madde 20:

- 1- Spor müsabakalarında görev yapan hakem, gözlemci ve temsilciler bu görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 20. maddesinde spor müsabakalarında görev yapan hakem, gözlemci ve temsilcilerin kendilerine karşı işlenen suçlarda kamu görevlisi sayılacaklarına dair düzenleme yapılmıştır.

Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi:

Madde 21:

- 1- Müsabakalarda özel güvenlik görevlisi bulundurma yükümlülüğüne aykırı hareket eden spor kulüplerine, eksik özel güvenlik görevlisi sayısı itibarıyla yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.
- 2- 5 inci maddenin dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarında öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde her müsabaka için;
 - a) En üst futbol liginde bulunan spor kulüplerine yüzbin Türk Lirası,
 - b) En üst futbol liginin bir alt liginde bulunan spor kulüplerine seksenbin Türk Lirası,
 - c) Basketbol, voleybol ve hentbol dalları için ise spor tesisinin kullanım hakkına sahip bulunan spor kulübü, kurum ve kuruluşlara yirmibin Türk Lirası,
 idari para cezası verilir.
- 3- Elektronik bilet uygulamasına geçilmemiş spor alanlarına biletsiz veya kapasiteden fazla seyirci alınması halinde, ilgili spor kulübüne beşbin Türk

Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Bu fıkra hükmü sadece profesyonel futbol kulüplerinin müsabakaları ile ilgili olarak uygulanır.

- 4- Spor alanında kendisine tahsis edilenden başka yere oturmakta ısrar eden seyirci, zor kullanılarak dışarı çıkarılır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanunun 21. maddesinde yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak olan müeyyideler ayrı ayrı belirtilmiştir.

Şiddete neden olabilecek açıklamalar:

Madde 22:

- 1- Sporda şiddeti teşvik edecek şekilde basın ve yayın yoluyla açıklamada bulunan kişilere, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, beşbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.
- 2- Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin spor kulübü veya federasyon yöneticileri tarafından işlenmesi halinde, birinci fıkra hükmüne göre verilecek ceza beş katına kadar artırılır.
- 3- Birinci fıkra kapsamına giren fiilleri işleyen kişiler, ayrıca idari tedbir olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanır. Bu yasak, kararın verildiği tarihten itibaren üç ay süreyle uygulanır. Koruma tedbiri olarak yasak kararının uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, bu tedbir bakımından da uygulanır. Ancak 18 inci maddenin sekizinci fıkrası hükmü bu kişiler bakımından uygulanmaz.
- 4- Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, haber verme ve eleştiri hakkının sınırları aşılarak yayımlanması halinde, ilgili basın ve yayın organının işleticisi olan gerçek veya tüzel kişiye, yüzbin Türk Lirasından beşyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin tekrar tekrar yayımlanması halinde, haber verme hakkının sınırları aşılmış kabul edilir.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanunun 22. maddesinde şiddeti neden olabilecek açıklamalar ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Maddenin 1. fıkrasında, sporda şiddeti teşvik edecek şekilde basın ve yayın yoluyla açıklamada bulunan kişiler ile ilgili fiilin başka bir suçu oluşturmaması durumunda idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

Maddenin 2. fıkrasında birinci fıkrada kapsamındaki fiillerin spor kulübü yöneticileri ve federasyon yöneticileri tarafından işlenmesi durumunda cezanın arttırılacağı belirtilmiştir.

Maddenin 3. fıkrasında birinci fıkrada kapsamına giren suçu işleyenler hakkında ayrıca seyirden yasaklanma güvenlik tedbirinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Maddenin 4. fıkrasında ise basın ve yayın organları ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Yargılama ve usul hükümleri:

Madde 23:

- 1- Bu Kanun kapsamına giren suçlardan dolayı yargılama yapmaya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ihtisas mahkemesi olarak görevlendireceği sulh veya asliye ceza mahkemeleri yetkilidir.
- 2- Ceza Muhakemesi Kanununun 135 inci maddesi hükümleri, 11 inci maddede tanımlanan suç bakımından da uygulanır.
- 3- Bu Kanun hükümlerine göre idari para cezasına ve diğer idari yaptırımlara karar vermeye, Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 23. maddesinde yargılama ve usul hükümleri ile karar vermeye yetkili merciler belirtilmiştir.

Yönetmelik:

Madde 24:

- 1- Bu Kanun kapsamında yer alan spor dalının bağlı bulunduğu federasyon, spor kulüpleri, taraftar dernekleri ve müsabaka amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile saha içi ve dışında alınacak güvenlik önlemleri, biletlerin basılması ve satışa sunulması, müsabaka alanlarının düzenlenmesi, spor alanlarına giriş ve çıkışlar ile uygulanacak güvenlik sistemleri, sağlık, emniyet ve itfaiye teşkilâtının alacağı önlemler ve bu Kanunun kapsamına giren diğer konular hakkındaki usul ve esaslar, ilgili bakanlık ve kuruluşların görüşleri alınarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 24. maddesinde bu kanunun kapsamına giren konular hakkındaki usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

Madde 25:

- 1- 28/4/2004 tarihli ve 5149 sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Maddenin Yorumu:

6222 Sayılı Kanununun 25. maddesinde 6222 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile 5149 Sayılı kanunun yürürlükten kalktığı belirtilmektedir.

Geçiş hükümleri:

Geçici Madde 1:

- 1-Bu Kanununun 5 inci maddesinin dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarında öngörülen yükümlülükler (...) üç yıl içerisinde yerine getirilir. Bu yükümlülüklerin süresinde yerine getirilmemesi halinde spor kulüpleri hakkında 21 inci madde uyarınca idari para cezası uygulanır.

Yürürlük:

Madde 26:

- 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 27:

- 1- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. İnsanlık tarihi kadar eski bir tarihe sahip olan sporun, zamanla gelişerek toplulukları peşinden sürüklemesi, birçok alanda profesyonelleşmeye gidilmesi, kulüplerin şirketleşme yoluna giderek sporun bir sanayi haline gelmesi ve bu şekilde asıl amacının yanında başka fonksiyonlar da icra etmesi ve bu nedenlerle fanatizmin, şiddet ve düzensizliğin artması ve bunlara karşı disiplin hukukunun yeterli olmaması nedeniyle bu yasal düzenlemelerin yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Ancak gerek hukuksal açıdan gerekse diğer açılardan alınan bu tedbirler sporda şiddet olaylarının her zaman önüne geçememektedir. Dünyada ve Türkiye’de geçmişte olduğu gibi günümüzde de nispeten azalmakla birlikte halen spor şiddeti önemli bir tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

1.4. İlgili Araştırmalar:

Gültekin (2008) tarafından gerçekleştirilen ‘Türk futbolunda şiddetin önlenmesine yönelik emniyet uygulamalarının yasalar çerçevesinde incelenmesi’ başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; süper, birinci, ikinci ve üçüncü futbol liglerinde takımları olan illerde görev yapan emniyet mensuplarının görev yaptığı iller, eğitim düzeyleri, spor güvenliği konusunda hizmet içi eğitim alma durumları, seyirci saldırganlığının önlenmesi ve seyirci saldırganlığının nedenleriyle ilgili görüşleri arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, görev yapan emniyet mensuplarının, futbolda şiddetin önlenmesine yönelik mevcut yasalardaki uygulama sıkıntılarının giderilmesinin yeterli olacağını düşündüklerini göstermiştir.

Bilir ve Sangün (2013) tarafından gerçekleştirilen ‘Adana Demirspor ve Adanaspor futbol taraftarlarının şiddet eğilimleri’ başlıklı çalışmada, Adana ilinin en eski ve ezeli iki rakip takımı olan ve her karşılaşmalarında çıkan şiddet olayları ile anılan Adanaspor ve Adana Demirspor taraftarlarının demografik özellikleri ile şiddet eğilimlerini ortaya koymak amaçlanmış ve Adana Demirspor taraftarlarının eğitim düzeylerinin yüksek ve daha fazla meslek sahibi oldukları, Adana spor taraftarlarının, daha genç ve daha çok öğrenci kitlesinden oluştuğu ve şiddet eğilimlerinin de Adana Demirspor taraftarlarına göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Reyhan (2015) tarafından gerçekleştirilen ‘Türk futbolunda taraftar şiddetinin boyutları ve taraftar şiddetini etkileyen unsurların değerlendirilmesi’ başlıklı çalışmada, Türkiye’de futbol taraftar şiddetinin boyutlarının belirlenmesi, bunun yanında taraftar şiddetini etkileyen unsurların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda Türkiye’de futbol taraftarlarında şiddet eğilimini etkileyen unsurların başında medya araçları, hakemlerin tutumu, kulüp yöneticilerinin tutum ve söylemleri, rakip taraftarlar, takımın kötü oyunu ve çeşitli sosyo-demografik unsurların geldiği belirlenmiştir. Taraftarların en sık yaptıkları saldırgan davranışın sözlü saldırgan davranışlar olduğu ve taraftarların suça karışma oranlarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Üstünel ve Alkurt (2015) tarafından gerçekleştirilen ‘Futbolda şiddet ve düzensizliğin önlenmesi için 6222 sayılı yasanın getirdiği yeni bir uygulama: elektronik bilet ve yaşanan sorunlar’ başlıklı çalışmada, elektronik bilet uygulaması ve uygulamada karşılaşılan güçlükleri ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda elektronik bilet uygulamasının stadyumlarda görülen şiddetin tek sorumlusunun taraftarlar olarak algılanmasına yol açtığı ifade edilmiştir. Buna ek olarak elektronik bilet uygulamasında tek bir maç için dahi kart almanın zorunlu ve ücretli olması ve yıllık aidat içermesi gibi farklı sorunların da olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karağün ve Çağlayan (2014) tarafından gerçekleştirilen ‘Sporcuların şiddete maruz kalma durumları ile öfke düzeylerinin değerlendirilmesi’ başlıklı çalışmada, sporcuların şiddete maruz kalma durumları ve bunun öfke düzeyi ile ilişkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda spor ortamlarında şiddetin yaygın, şiddet gören sporcuların öfke puan ortalamalarının yüksek olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak spor ortamlarında şiddetin ele alınması gereken önemli bir konu olduğu ve özellikle sporda eğitim veren antrenörlerin şiddet konusunda eğitilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Kabak (2009) tarafından gerçekleştirilen ‘Ergenlerde spora katılımın saldırgan davranışlar üzerine etkilerinin incelenmesi’ başlıklı çalışmada, spor yapan ergenlerle spor yapmayan ergenlerin saldırgan davranışlarını incelemek ve karşılaştırmak amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular; öğrencilerin lisanslı sporcu durumlarına, anne-baba meslek ve anne-baba eğitim düzeylerine göre saldırganlık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Ancak cinsiyete ve ailenin aylık gelir düzeyine göre öğrencilerin saldırganlık puanları arasında istatistiksel anlamda bir fark olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan erkek öğrencilerin kızlara göre istatistiksel anlamda daha yüksek saldırganlık puanına sahip oldukları, aile aylık geliri 600tl ve aşağısında olan öğrencilerin ise saldırganlık puanlarının ise diğer öğrencilere göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Carnibella, Fox, Fox, McCann, Marsh ve Marsh (1996) tarafından hazırlanan ‘Football violence in Europe’ başlıklı raporda; Avrupa futbolunda karşılaşılan şiddet olayları tarihsel olarak farklı yönleriyle incelenmiş ve bu şiddetin önlenmesine yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Bebber (2008) tarafından gerçekleştirilen ‘The culture of football: violence, racism and british society’ başlıklı tez çalışmasında 1968-1998 yılları arasında İngiltere’de yaşanan futbolda şiddet olayları ırkçılık, etnik yapı, politik faktörler,

çevresel faktörler vb. farklı değişkenler açısından incelenmiş ve çalışma sonucunda futbolun sadece sosyal ve politik etkilerin bir yansıması olmadığı, futbolun aynı zamanda bu etkileri tek başına oluşturma kapasitesi olduğu vurgulanmıştır.

Sapaaij (2006) tarafından gerçekleştirilen ‘Understanding football hooliganism: A comparison of six western european football clubs’ başlıklı çalışmada holiganizmin tanımı yapılmış ve farklı holigan gruplar sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik açıdan incelenerek holiganizm altında yatan etmenler ortaya konmaya çalışılmıştır.

1.5. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Adana ilindeki sporda şiddet olaylarının niteliksel ve niceliksel açıdan incelenerek meydana gelen şiddet olaylarının kaynağının saptanması ve bu olayların önlenmesi adına bir fırsat oluşturulması amaçlanmıştır.

Bu maksatla aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

1.6. Problem Cümlesi

Adana ilinde meydana gelen ve adli makamlara yansıyan futbolda şiddet olayları niceliksel ve niteliksel açıdan nasıldır?

1.7. Alt Problemler

- 1- Adana ilinde adli makamlara yansıyan ve futbolda şiddet niteliği taşıyan olaylar niteliksel açıdan nasıldır?
- 2- Adana ilinde adli makamlara yansıyan ve futbolda şiddet niteliği taşıyan olaylar ve bu olaylara ilişkin verilen kararlar niceliksel açıdan nasıldır?

1.8. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada futbolda şiddet olaylarının, farklı değişkenler göz önünde bulundurularak niceliksel ve niteliksel açıdan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu incelemede literatürde nadir rastlanan ve özellikle adli makamlara yansıyan olayların saptanmış olması önem arz etmektedir.

Buna ek olarak futbolda şiddet olaylarının niceliksel ve niteliksel açıdan incelenmesi ve kaynağının saptanması, bu olaylarının önlenmesine yönelik tedbir fırsatı oluşturmaya açısından önemlidir.

1.9. Sayıtlar

Bu araştırma ile ilgili sayıtlar aşağıda sıralanmıştır.

1. UYAP sistemi, Adana ilinde 2016 yılında meydana gelmiş ve haklarında dava dosyası açılmış futbolda şiddet olaylarının tamamını, çalışmanın yapıldığı tarih aralığında doğru şekilde yansıtmıştır.

1.10. Sınırlılıklar

Bu çalışma; Adana ilinde 2016 yılında meydana gelen futbolda şiddet olayları ile ilgili haklarında dava dosyası açılmış ve sonuçlanmış bireyler ile sınırlıdır.

6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun kapsamına giren olaylar ile sınırlıdır.

1.11. Tanımlar ve Kısaltmalar

Derdest: Görülmekte olan, elde olan anlamına gelen derdest kelimesinin hukuki anlamda karşılığı bir soruşturmaya başlanması ile hükmün kesinleşmesi arasındaki sürede dosyanın askıda olduğu durumu ifade etmektedir. Elde olan ve halen soruşturması veya yargılaması devam eden dosya anlamında kullanılmaktadır.

KYOK (Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar): Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar, Cumhuriyet Savcısı tarafından yürütülen soruşturma sonucunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hallerinde verilen kararı ifade etmektedir. Takipsizlik kararı da denilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karar CMK.nun 172. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 172:

- 1- Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verir. Bu karar, suçtan zarar gören ile önceden ifadesi alınmış veya sorguya çekilmiş şüpheliye bildirilir. Kararda itiraz hakkı, süresi ve mercii gösterilir.
- 2- (Değişik: 2/1/2017-KHK-680/10 md.) Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak yeni

delil elde edilmedikçe ve bu hususta sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmedikçe, aynı fiilden dolayı kamu davası açılmaz.

- 3- (Ek: 11/4/2013-6459/19 md.) Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın etkin soruşturma yapılmadan verildiğinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmesi üzerine, kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde talep edilmesi hâlinde yeniden soruşturma açılır.”

İddianame: İddianame, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından mahkemeye hitaben düzenlenen ve soruşturma evresindeki elde edilen delilleri, yüklenen eylemi ve uygulanması talep edilen kanun maddelerini de içeren kamu davası açıldığına ilişkin metni ve belgeyi ifade etmektedir. İddianame CMK.nun 170. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 170:

- 1- Kamu davasını açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.
- 2- Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.
- 3- Görevli ve yetkili mahkemeye hitaben düzenlenen iddianamede;
 - a) Şüphelinin kimliği,
 - b) Müdafii,
 - c) Maktul, mağdur veya suçtan zarar görenin kimliği,
 - d) Mağdurun veya suçtan zarar görenin vekili veya kanunî temsilcisi,
 - e) Açıklanmasında sakınca bulunmaması halinde ihbarda bulunan kişinin kimliği,
 - f) Şikâyette bulunan kişinin kimliği,
 - g) Şikâyetin yapıldığı tarih,
 - h) Yüklenen suç ve uygulanması gereken kanun maddeleri,
 - i) Yüklenen suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi,
 - j) Suçun delilleri,
 - k) Şüphelinin tutuklu olup olmadığı; tutuklanmış ise, gözaltına alma ve tutuklama tarihleri ile bunların süreleri,

Gösterilir.
- 4- İddianamede, yüklenen suçu oluşturan olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır.

- 5- İddianamenin sonuç kısmında, şüphelinin sadece aleyhine olan hususlar değil, lehine olan hususlar da ileri sürülür.
- 6- İddianamenin sonuç kısmında, işlenen suç dolayısıyla ilgili kanunda öngörülen ceza ve güvenlik tedbirlerinden hangilerine hükmedilmesinin istendiği; suçun tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişi hakkında uygulanabilecek olan güvenlik tedbiri açıkça belirtilir.”

Mahkumiyet: Kısaca hüküm giymiş olma durumu olarak belirtilebilecek olan mahkumiyet, yapılan yargılama sonucunda sanığın yüklenen suçu işlediğinin sabit olması durumunda ceza veya güvenlik tedbirine yada her ikisine birlikte karar verilmesini ifade etmektedir. Mahkumiyet kararı ile ilgili düzenleme CMK.nun 223/ 5. ve 6. maddelerinde bulunmaktadır.

Madde 223:

- 1- Yüklenen suçu işlediğinin sabit olması halinde, sanık hakkında mahkûmiyet kararı verilir.
- 2- Yüklenen suçu işlediğinin sabit olması halinde, belli bir cezaya mahkûmiyet yerine veya mahkûmiyetin yanı sıra güvenlik tedbirine hükmolunur.”

H.A.G.B.(Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması): Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı, sanık hakkında verilen cezanın belirli bir denetim süresi içerisinde sonuç doğurmaması, denetim süresi içerisinde kasıtlı bir suçun işlenmemesi ve yükümlülükler uygun davranılması durumunda ceza kararının ortadan kaldırılması ve davanın düşmesi sonucunu doğuran kararı ifade etmektedir. Belirli şartları taşıyan sanıklarla ilgili olarak bu karar verilebilmektedir ve bu şekilde ceza bireyselleştirilmektedir. Bu husus CMK.nun 231. maddesinin 5. fıkrasında itibaren düzenlenmiştir.

Madde 231:

- 1- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl(2) veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri

bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

- 2- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;
- a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,
 - b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,
 - c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi, gerekir. (Ek cümle: 22/7/2010 - 6008/7 md.) Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez.
- 3- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.
- 4- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. (Ek cümle: 18/6/2014-6545/72 md.) Denetim süresi içinde, kişi hakkında kasıtlı bir suç nedeniyle bir daha hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemez. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;
- a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,
 - b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,
 - c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,
- karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zamanaşımı durur.
- 5- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Altıncı fıkranın (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle

tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

- 6- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.
- 7- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir.”
- 8- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir.
- 9- (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.
- 10- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/562 md.) Bu maddenin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, Anayasanın 174 üncü maddesinde koruma altına alınan inkılâp kanunlarında yer alan suçlarla ilgili olarak uygulanmaz.

Beraat: Türk Dil Kurumu'na göre aklanmak anlamına gelen beraat kararının verilebileceği durumlar duruşmanın sona ermesi ve hüküm başlıklı CMK.nun 223. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenmiştir.

Madde 223:

(2) Beraat kararı;

- a) Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,
- b) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması,
- c) Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,
- d) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,

e) Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması,
Hallerinde verilir.”

Davanın Reddi: Davanın reddi aynı sanık hakkında aynı olayla ilgili olarak ve aynı suçtan daha önceden açılmış bir kamu davası veya verilen bir hükmün bulunması durumunda mahkeme tarafından davanın kabul edilmemesini ifade eder. Davanın reddini gerektiren hal CMK.nun 223/7. maddesinde belirtilmektedir.

Madde 223:

“(7) Aynı fiil nedeniyle, aynı sanık için önceden verilmiş bir hüküm veya açılmış bir dava varsa davanın reddine karar verilir.”

Ön Ödeme Nedeniyle Düşme: Ön ödemeye tabi olan suçlarda yapılan ihtarat üzerine belirtilen bedelin süresi içerisinde ödenmesi üzerine verilen düşme kararını ifade etmektedir. Ön ödeme kurumu ve düşme kararının verileceği TCK.nun 75. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 75:

- 1- Uzlaşma kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, yalnız adlî para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı altı ayı aşmayan suçların faili;
 - a) Adlî para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,
 - b) Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için otuz Türk Lirası üzerinden bulunacak miktarı,
 - c) Hapis cezası ile birlikte adlî para cezası da öngörülmüş ise, hapis cezası için bu fıkranın (b) bendine göre belirlenecek miktar ile adlî para cezasının aşağı sınırını,

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.
- 2- (Ek cümle: 24/11/2016-6763/12 md.) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmayaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suç işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.

- 3- Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi halinde de fail, hâkim tarafından yapılacak bildirim üzerine birinci fıkra hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.
- 4- Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu fiilin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi halinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.
- 5- Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı altı ayı aşmayan hapis cezası veya adlî para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hallerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre adlî para cezası esas alınarak belirlenir.
- 6- Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve müsadereye ilişkin hükümleri etkilemez.
- 7- (Ek: 24/11/2016-6763/12 md.) Bu madde hükümleri;
 - a) Bu Kanunda yer alan;
 - 1- Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi (98 inci maddenin birinci fıkrası),
 - 2- Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması (madde 171),
 - 3- Çevrenin taksirle kirletilmesi (182 nci maddenin birinci fıkrası),
 - 4- Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma (264 üncü maddenin birinci fıkrası),
- 8- Suçu bildirmeme (278 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları), suçları,
 - b) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 108 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suç, bakımından da uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki suçların beş yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde fail hakkında aynı suçtan dolayı önödeme hükümleri uygulanmaz.
- 9- (Ek: 24/11/2016-6763/12 md.) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.”

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın deseni, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin analizi basamakları tanıtılmıştır.

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmada, Adana ilindeki sporda şiddet olaylarının niteliksel ve niceliksel açıdan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle bu çalışmanın betimsel tarama modelinde olduğu söylenebilir (Karasar, 2011). Betimsel araştırma; ‘var olan bir olayı nicel (sayıları kullanarak) ya da nitel (bir birey ya da grubun özelliklerini ortaya koyarak) yönden betimleyen bir araştırma türüdür’ (McMillan and Schumacher, 1984; 26). Buna ek olarak çalışmada 2016 yılına ait arşiv kayıtları incelenmek suretiyle veri toplandığından çalışmanın aynı zamanda geriye dönük (retrospective) bir çalışma özelliği taşıdığı söylenebilir.

Geriye dönük çalışmalar adı altında toplanan bu tür çalışmalarda geçmiş kayıtlar veya fiziksel izler üzerinden iz sürmek ve geçmişi açıklamaya çalışmak amaçlanmaktadır. Buradan hareketle de çoğu zaman gelecek hakkında çıkarımlar yapılması hedeflenmektedir (Erkuş, 2011).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu çalışma, 2016 yılında Adana Adliyesinde haklarında sporda şiddet gerekçesiyle dosya açılan ve dosyaları sonuçlanan bireyler üzerinden, dosyaları incelenmek suretiyle yürütülmüştür. İlgili dosyaların tamamına ulaşılması hedeflendiğinden çalışma evrenini oluşturan bu dosyalar üzerinden herhangi bir örneklem seçme yoluna gidilmemiştir. Araştırma kapsamında toplam 385 dava dosyası incelenmiştir. Bu dosyalardan yalnızca ikisinin kadınlara yönelik açıldığı, geri kalan dosyaların tamamının erkeklere yönelik açıldığı gözlenmiştir.

İncelenilen dosyalara ilişkin betimsel bazı bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. İncelenilen gruba ilişkin betimsel değerler

6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun									
Savcılık Aşaması				Mahkeme Aşaması					
Derdest	KYOK	İddianame	Toplam	Mahkûmiyet	H.A.G.B	Beraat	Davanın Reddi	Ön Ödeme Nedeniyle Düşme	Toplam
11	210	164	385	49	10	8	9	2	78

2.3. Veri Toplama Aracı

Çalışma verileri, 2016 yılında Adana Adliyesinde 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında haklarında sporda şiddet gerekçesiyle dava açılan bireylerin dosyaları incelenmek suretiyle toplanmıştır.

Dosya inceleme sürecinde verilerin toplanabilmesi amacıyla; suçun niteliği, savcılık ya da mahkeme aşamasında ne karar verildiği, suça karışanların cinsiyetleri, ilgili kanunun hangi maddesine muhalefet edildiği gibi değişkenlerin kaydedildiği bir veri toplama formu geliştirilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizleri, araştırma problemi ve alt problemler doğrultusunda; betimsel istatistikler (frekans ve yüzde dağılımları) ve grafiksel gösterimler üzerinden gerçekleştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

Bu bölümde; araştırma problem ve alt problemleri doğrultusunda incelenilen dosyalar üzerinden elde edilen veriler yorumlanmıştır.

Araştırmanın problem cümlesini ‘Adana ilinde meydana gelen ve adli makamlara yansıyan futbolda şiddet olayları niceliksel ve niteliksel açıdan nasıldır?’ sorusu oluşturmaktadır. İlgili problem cümlesine yanıt aramak amacıyla elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen analiz bulguları ise alt problemler doğrultusunda sınıflandırılmıştır.

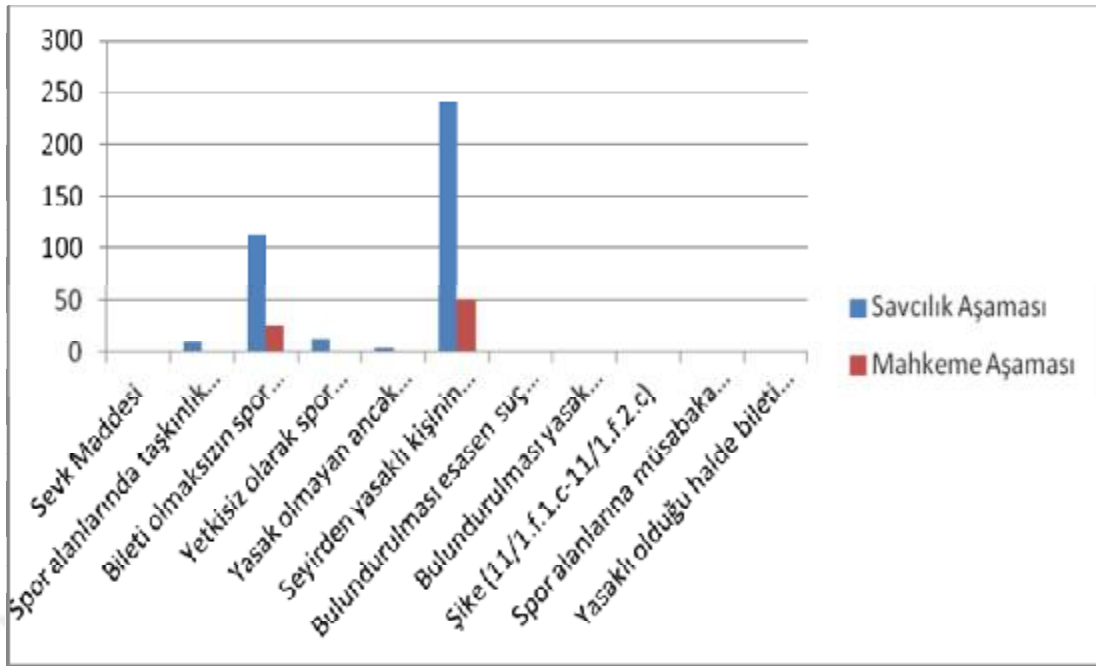
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu araştırmanın birinci alt problemini “Adana ilinde adli makamlara yansıyan ve futbolda şiddet niteliği taşıyan olaylar niteliksel açıdan nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır.

İlgili alt probleme yanıt bulmak amacı ile 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun hangi maddelerine muhalefet edildiğine ilişkin elde edilen verilerin frekans ve % dağılımları çıkartılarak Tablo 4.1’de ve Grafik 1’de sunulmuştur.

Tablo 2. Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine İlişkin Elde Edilen Verilerin Frekans Ve % Dağılımları

6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun				
Sevk Maddesi	Savcılık Aşaması		Mahkeme Aşaması	
	f	%	f	%
Spor alanlarında taşkınlık yapılması ve tesislere zarar vermek (17/1)	10	2,6	0	0,0
Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.1.c)	113	29,4	27	34,6
Yetkisiz olarak spor müsabaka alanına, soyunma odalarına, koridorlarına, sporcu çıkış tünellerine girmek (16/1)	13	3,4	0	0,0
Yasak olmayan ancak tehlike arz edebilecek aletleri kullanarak müsabakanın düzenini bozma (13/4)	4	1,0	0	0,0
Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi (18/9)	242	62,9	51	65,4
Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokmak (13/1)	0	0,0	0	0,0
Bulundurulması yasak olmayan ancak tehlike arz edebilecek aletleri seyircilere temin etmek (13/3)	1	0,3	0	0,0
Şike (11/1.f.1.c-11/1.f.2.c)	2	0,5	0	0,0
Spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokmak (13/6)	0	0,0	0	0,0
Yasaklı olduğu halde bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.2.c)	0	0,0	0	0,0
Toplam	385	100,0	78	100,0

Grafik 1. Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine İlişkin Elde Edilen Verilerin Grafikselsel Gösterimi

Tablo 4.1 ve Grafik 1 incelendiğinde 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanuna yönelik muhalefetin ilk olarak ‘Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi’ (savcılık aşaması olarak %62.9, mahkeme aşaması olarak: 65.4) maddesi ihlal edilmek suretiyle gerçekleştirildiği, ikinci olarak ise ‘Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek’ (savcılık aşaması olarak %29.4, mahkeme aşaması olarak: 34.6) maddesi ihlal edilmek suretiyle gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

Buna ek olarak savcılık aşamasında 2016 yılında Adana ilinde ‘Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokmak (13/1)’, ‘Spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokmak (13/6)’, ‘Yasaklı olduğu halde bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.2.c)’ maddelerine ilişkin hiç işlem yapılmadığı gözlenmiştir.

Ayrıca incelenilen dosyalar içinde yalnızca ‘Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi (18/9)’ ve ‘Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.1.c)’ maddelerine muhalefetten mahkeme aşamasında işlem yapıldığı diğer maddelere yönelik muhalefetten mahkeme sevki gerçekleşmediği gözlenmiştir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu araştırmanın ikinci alt problemini “Adana ilinde adli makamlara yansıyan ve futbolda şiddet niteliği taşıyan olaylar ve bu olaylara ilişkin verilen kararlar niceliksel açıdan nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır.

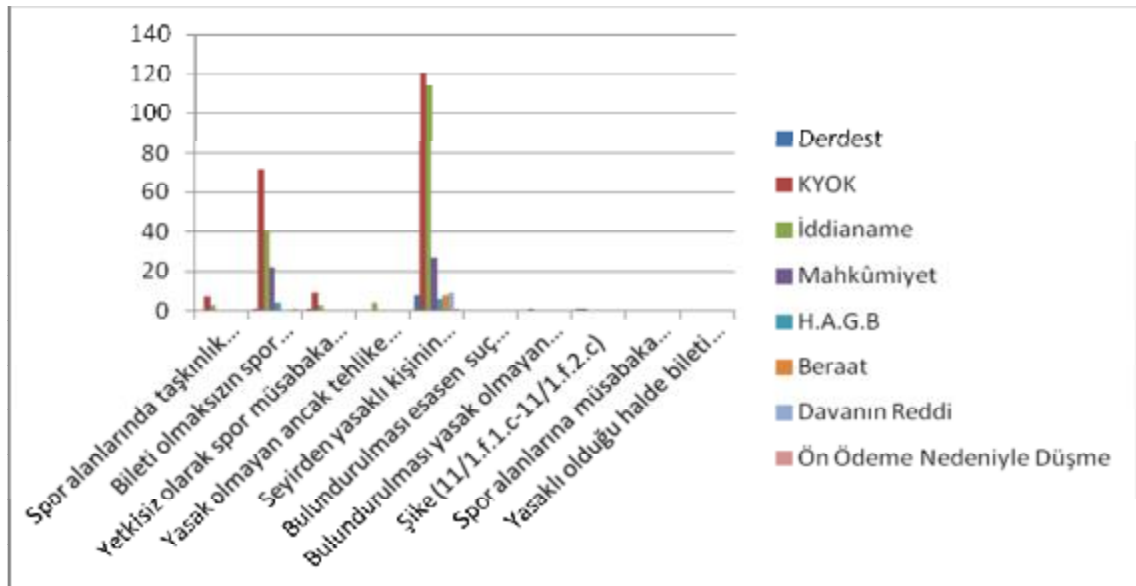
İlgili alt probleme yanıt bulmak amacı ile 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun hangi maddelerine muhalefet edildiğine ve bu doğrultuda verilen kararlara ilişkin elde edilen verilerin betimsel istatistikleri çıkartılarak Tablo 4.2’de ve Grafik 2’de sunulmuştur.

Tablo 3. Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine Ve Verilen Kararlara İlişkin Elde Edilen Verilerin Betimsel İstatistikleri

6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun										
Sevk Maddesi	Savcılık Aşaması				Mahkeme Aşaması					Toplam
	Derdest	KYOK	İddianame	Toplam	Mahkûmiyet	H.A.G.B	Beraat	Davanın Reddi	Ön Ödeme Nedeniyle Düşme	
Spor alanlarında taşkınlık yapılması ve tesislere zarar vermek (17/1)	0	7	3	10	0	0	0	0	0	0
Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.1.c)	1	72	40	113	22	4	0	0	1	27
Yetkisiz olarak spor müsabaka alanına, soyunma odalarına, koridorlarına, sporcu çıkış tünellerine girmek (16/1)	1	9	3	13	0	0	0	0	0	0
Yasak olmayan ancak tehlike arz edebilecek aletleri kullanarak müsabakanın düzenini bozma (13/4)	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0

Tablo 3. Devamı

Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi (18/9)	8	120	114	242	27	6	8	9	1	51
Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokmak (13/1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bulundurulması yasak olmayan ancak tehlike arz edebilecek aletleri seyircilere temin etmek (13/3)	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Şike (11/1.f.1.c-11/1.f.2.c)	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0
Spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokmak (13/6)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yasaklı olduğu halde bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.2.c)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	11	210	164	385	49	10	8	9	2	78

Grafik 2. Adana İlinde 2016 Yılında 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun Hangi Maddelerine Muhalefet Edildiğine Ve Verilen Kararlara İlişkin Elde Edilen Verilerin Grafikselsel Gösterimi

Tablo 4.2 ve Grafik 2 incelendiğinde 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanuna muhalefetten en çok mahkumiyet kararının ‘Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi (18/9)’ maddesine dayandırılarak verildiği (27 dosya için) buna ek olarak bu maddeye ilişkin 6 dosya için de H.A.G.B kararı verildiği gözlenmiştir. Bunu ‘Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek’ maddesine dayandırılarak (22 dosyada mahkûmiyet, 6 dosyada da H.A.G.B kararı) verilen kararlar izlemiştir.

Tablo4.2’de yer alan ve çalışma kapsamında incelenen; ‘Spor alanlarında taşkınlık yapılması ve tesislere zarar vermek (17/1)’, ‘Yetkisiz olarak spor müsabaka alanına, soyunma odalarına, koridorlarına, sporcu çıkış tünellerine girmek (16/1)’, ‘Yasak olmayan ancak tehlike arz edebilecek aletleri kullanarak müsabakanın düzenini bozma (13/4)’, ‘Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokmak (13/1)’, ‘Bulundurulması yasak olmayan ancak tehlike arz edebilecek aletleri seyircilere temin etmek (13/3)’, ‘Şike (11/1.f.1.c-11/1.f.2.c)’, ‘Spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokmak (13/6)’, ‘Yasaklı olduğu halde bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.2.c)’ maddelere dayandırılarak ise 2016 yılında Adana ilinde herhangi bir karar verilmemiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde; çalışma kapsamında elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı öneriler sunulmuştur.

Bu çalışmada; Adana ilindeki sporda şiddet olaylarının niteliksel ve niceliksel açıdan incelenmesi ve meydana gelen şiddet olaylarının mevcut durumunun vurgulaması amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular Adana ilinde meydana gelen şiddet olaylarının ağırlıklı olarak 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun; ‘Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi’ ve ‘Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek’ maddelerinin ihlal edilmek suretiyle gerçekleştiği gözlenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen maddelere ilişkin Mahkemeye sevk işlemleri de yine bu maddelere dayalı olarak verilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen ‘Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokmak (13/1)’, ‘Spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokmak (13/6)’, ‘Yasaklı olduğu halde bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek (15/1.f.2.c)’ maddelerine ilişkin olarak ise 2016 yılında Adana ilinde hiç işlem yapılmamıştır. Bu durum 2016 yılında Adana ilinde gerçekleştirilen futbol müsabakalarına ilişkin alınan güvenlik tedbirlerinin bir bakıma yeterli olduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir. Nitekim işlem yapılan maddelerin (Seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi’ ve ‘Bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek’) diğer maddelere oranla çok daha basit nitelikli suçlar kapsamında olduğu söylenebilir. Elde edilen bulgular Üstünel ve Alkurt (2015) tarafından gerçekleştirilen ‘Futbolda şiddet ve düzensizliğin önlenmesi için 6222 sayılı yasanın getirdiği yeni bir uygulama: elektronik bilet ve yaşanan sorunlar’ başlıklı çalışmanın bulgularıyla kısmen örtüşmektedir. Üstünel ve Alkurt (2015) tarafından gerçekleştirilen çalışmada; sporda şiddetin önlenmesine yönelik yasal düzenlemeler yapılmasına rağmen uygulamalarda yaşanan problemler neticesinde istenilen verimin alınmadığı bu nedenle 14 Nisan 2011 tarihinde 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun yürürlüğe girdiği bu kanunla birlikte yeni bir uygulama olan elektronik bilet

uygulanmasına geçildiği ifade edilmiştir. Ancak uygulamaya sokulan bu kanunun spor sahalarında huzur ve güven ortamını sağlamakla birlikte stadyumlarda görülen şiddetin tek sorumlusunun taraftarlar olarak algılanmasına yol açtığı, tek bir maç için dahi elektronik kart almanın zorunlu olması, ücretli olması ve yıllık aidat içermesi gibi birçok sorunu beraberinde getirdiği vurgulanmıştır.

Diğer taraftan çalışma kapsamında incelenen dosyalardan elde edilen bulgular 6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanuna muhalefet eden bireylerin %99.99'unun erkek bireyler olduğunu, kadınların oranının ise %0.01 seviyesinde kaldığını göstermiştir. Bu durum futbolda şiddet olaylarının hemen tamamının erkekler tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir. Elde edilen bulgular Bilir ve Sargün (2013) tarafından gerçekleştirilen 'Adanademirspor ve adanaspor futbol taraftarlarının şiddet eğilimleri' başlıklı çalışmadan elde edilen bulgularla örtüşmektedir. İlgili çalışmada Adanaspor taraftarlarının 109'unun erkek, 1'inin kadın, Adana Demirspor taraftarlarının ise, 60'ının erkek 16'sının kadın olduğu ifade edilmiştir.

4.1. Öneriler

- 1- Çalışma kapsamında elde edile bulgular Adana ilinde meydana gelen şiddet olayların ağırlıklı olarak 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun 'seyirden yasaklı kişinin kanunda belirtilen şekilde kolluk kuvvetine müracaat etmemesi' ve 'bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına girmek' maddelerini ihlal etmek suretiyle gerçekleştirildiğini göstermiştir. İlgili maddelerin ihlal edilmesini önlemeye yönelik caydırıcı tedbirlerin alınması önerilmektedir.
- 2- Çalışmanın farklı değişkenler de göz önünde bulundurularak tekrarlanması önerilmektedir.
- 3- Çalışmanın farklı spor dallarına ve farklı illeri de kapsayacak şekilde genişletilerek tekrarlanması önerilmektedir.

5. KAYNAKÇA

- Alpman, C. (1972). Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitim ve Çağlar Boyu Gelişimi. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Arıpınar, E. (1992). *Türk futbol tarihi*. İstanbul: Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları.
- Balcıoğlu, İ. (2003). *Sporun sosyolojisi ve psikolojisi*. İstanbul: Bilge Yayınları.
- Bebber, B. M. (2008). The culture of football: violence, racism and british society. PhD. Blades, J. (1998). *The rainbow game: A random history of South African soccer*. Lanseria: Thorold's Africana Books.
- Carnibella, G, Fox, A., Fox, K., McCann, J., Marsh, J., Marsh, J. (1996). Football violence in Europe A report to the Amsterdam Group. Social Issues Research Centre. Dissertation, University of Arizona, Department Of History.
- Bilir, P., Sangün, L. (2013). Adana Demirspor ve Adanaspor futbol taraftarlarının şiddet eğilimleri. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*. 5(1): 56-65.
- Bufacci, V. (2007). *Violence and social justice*. Palgrave Macmillan.
- Demir, F. (2005). Futbol olgusu ve futbolda asayiş yönetimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DSÖ. (2015). *Şiddetin tanımı ve tipleri*, Erişim Adresi: <http://www.who.int/violenceprevention/approach/definition/en/>, Erişim Tarihi: 10.06.2017.
- Erkuş, A. (2011). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- FİFA (2012). History of Football-The Origins, Erişim Adresi: <https://web.archive.org/web/20141006153419/http://www.fifa.com/classicfootball/history/the-game/origins.html>, erişim tarihi: 10.05.2017.
- Murray, C. K. (1910). History and progress of the AFA. *Official Association Foot Ball Guide*. Erişim Adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Futbol#cite_ref-34, Erişim tarihi: 10.04.2017.
- Fanatik (2016). Fanatik gazetesi: Tarihe geçmiş şiddet olayları. Erişim Adresi: <http://www.fanatik.com.tr/foto-galeri/fanatik-ana-sayfa/tarihe-gecmis-siddet-olaylari-153208>, Erişim Tarihi: 10.03.2017.
- FİFA (2016). *Futbol tarihi*. Erişim Adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Futbol_tarihi, Erişim Tarihi: 10.06.2017.
- Gerçeker, H. (2016). *Spor Hukuku* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Gültekin, H. (2008). Türk futbolunda şiddetin önlenmesine yönelik emniyet uygulamalarının yasalar çerçevesinde incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Halpern J. (2008). Balls and Blood. *Sports Illustrated*. Erişim Adresi: <https://www.si.com/vault/2008/08/04/105718212/balls-and-blood>, Erişim Tarihi: 10.06.2017.
- Kabak, F. (2009). Ergenlerde spora katılımın saldırgan davranışlar üzerine etkilerinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karagün, E., Çağlayan, Ç. (2014). Sporcuların şiddete maruz kalma durumları ile öfke düzeylerinin değerlendirilmesi. *KOSBED* 1(28): 113 – 127.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Akademik Yayıncılık. İstanbul.
- Karaoğlu, A.G. (2004). Futbolda seyirci şiddeti: sosyal psikolojinin katkıları ve sınırlılıkları. *Türk Psikoloji Yazıları*, 7(13):79-101.
- Kerrigan, C. (2005) *Teachers and Football: Schoolboy Association Football in England, 1885-1915*. London: RoutledgeFalmer.
- Kunz, M (2007). Big count: 265 million playing football. *FIFA Magazine*
- McMillan, J. H., Schumacher, S. (1984). *Research In Education: A Conceptual Introduction*. Boston and Toronto: Little Brown And Company.
- Murray, C. K. (1910). History and Progress of the AFA. Erişim Adresi: <http://www.amateur-fa.com/more/history-of-the-afa>, Erişim Tarihi: 10.06.2017.
- Reyhan, S. (2015). 2015 Türk futbolunda taraftar şiddetinin boyutları ve taraftar şiddetini etkileyen unsurların değerlendirilmesi. *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*. 1, 1-13.
- Pears, T. (2006). Salvation army. *The Guardian*, s.25.
- Sancar, F. (2016). *Din ve şiddet: tarihi, dini, siyasi, kültürel, sosyo-psikolojik boyutlarıyla*. Ankara: Recep Tayyip ERDOĞAN Üniversitesi Yayınları.
- Sapaaij, K. (2006). *Understanding football hooliganism: A comparion of six western european football clubs Vossiuspers UvA*. Amsterdam University Press.
- Savaş, İ. (1996). *Spor genel kültürü*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi
- Türk Dil Kurumu, TDK (2017). Büyük Türkçe Sözlük, Erişim Adresi: http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts Erişim Tarihi: 10.06.2017.
- Stemmler,T. (2000).*Futbolun kısa tarihi*. Ankara:Dost Yayınevi.

- Orejan, J. (2011). *Football/Soccer: history and tactics*. McFarland & Company.
- Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi BA, Lozano R. (2002). World Report on Violence and Health. Ceneva: World Health Organization.
- Özerkmen, N. (2012). Toplumsal bir olgu olarak şiddet. *Uluslar Arası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*. 28, 1-19
- Üstünel, R., Alkurt, Z. (2015). Futbolda şiddet ve düzensizliğin önlenmesi için 6222 sayılı yasanın getirdiği yeni bir uygulama: elektronik bilet ve yaşanan sorunlar. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi Science Journal of Turkish Military Academy*. 25, 2:141-175.
- Özsoy, S. (2011). Spor gazetelerinin başlıklarında militarist ve şiddet içerikli metaforlar. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1, 88-114.
- Yurtcan, E. (2011). *Sporda şiddetin ve düzensizliğin önlenmesin kanunu ve yorumu*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Wahl, Alfred (1990) (Fransızca). *La balle au pied: Histoire du football*. Paris:Éditions Gallimard.
- Winner, D. (2005). *The hands-off approach to a man's game*. London: The Times.

6. EKLER

6.1. EK 1. spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine dair kanun

Kanun No. 5149

Kabul Tarihi : 28.4.2004

Resmi Gazete Tarihi 07/05/2004

Resmi Gazete Numarası 25455

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı; spor müsabakalarının yapıldığı alanlar ile bunların eklenti ve çevresinde müsabaka öncesinde, müsabaka esnasında veya sonrasında şiddetli rekabet ve bunun doğurduğu fanatizm sonucu patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı, kesici veya delici maddelerin kullanılmasının, şiddet ve düzensizliğin, kişilik haklarına, ailevi veya manevi değerlere yönelik hakaret, sövme ve aşağılayıcı slogan ve davranışların yer aldığı sporun ruhuna, ilke ve kurallarına uymayan kötü tezahüratın önlenmesi suretiyle huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığı ve kamu düzeninin sağlanmasına yönelik olarak alınacak önlemler ve uygulanacak yaptırımlarla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun; spor müsabakalarının yapılacağı alanlarda uygulanacak güvenlik önlemlerini, yasak fiil ve davranışları, bunlara uygulanacak yaptırımları, spor kulüplerinin, taraftarların, taraftar derneklerinin, taraftar temsilcilerinin, spor federasyonlarının, yayın kuruluşları ile diğer ilgili kişi ve kurumların spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine ilişkin hususlardaki görev ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunda geçen;

Genel Müdürlük : Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü,

Spor alanları : Spor müsabakalarının gerçekleştirilmesine elverişli müsabaka alanları ile seyircilere ait seyir alanları, sporculara ait soyunma odası ve diğer spor yapmaya elverişli alanlar ile bunların eklenti ve çevresini,

Federasyonlar : Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren federasyonlar ile Türkiye Futbol Federasyonunu,

Spor kulüpleri : Belirli kurallara göre kurulan, üyelerinin her birinin yetki ve sorumlulukları belli olan, amatör veya profesyonel spor dallarında topluma hizmet veren; her yaş grubunun spor yapabileceği tesis, araç ve gereçlere sahip olan, yüksek performanslı sporcuların yetiştirilmesini hedefleyen kuruluşları,

Taraftar dernekleri : Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan dernekleri,

Taraftar temsilcileri: Spor kulüplerinin kendi taraftarları arasından belirledikleri ve spor kulübünün bulunduğu yerdeki en büyük mülki idare amiri tarafından görevlendirilen kişileri,

İl spor güvenlik kurulu: Her ilde vali veya vali yardımcısının başkanlığında belediye başkanlığı, il jandarma komutanlığı, il emniyet müdürlüğü, gençlik ve spor il müdürlüğü, ilgili federasyon, il sağlık müdürlüğü temsilcileri ve gerekli görülecek spor kulüplerinin yetkilileri ile basın kuruluşlarının ve ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşturulan kurulu,

İlçe spor güvenlik kurulu: Her ilçede kaymakam başkanlığında il spor güvenlik kurulunda yer alan kurum ve kuruluşların ilçedeki temsilcilerinden oluşturulan kurulu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Esas Hükümler

Spor alanlarının düzenlenmesi

MADDE 4. - Spor alanlarında, sağlık ve güvenlikle ilgili her türlü düzenlemeyi yapmak görevi ev sahibi kulübe aittir.

Spor alanlarına, seyri engellemeyecek nitelikte, federasyonun bağlı olduğu uluslararası federasyonun talimatlarına uygun olarak, seyirci ile müsabakanın yapıldığı yer arasına tel, duvar, bariyer ve benzeri fiziki engeller konulabilir.

Fiziki engeller, ilgili güvenlik biriminin olumlu görüşü ve il spor güvenlik kurulu kararı ile kaldırılabilir.

Spor alanlarında; çocuklar ve engellilerin müsabakaları izleyebilmeleri için durumlarına uygun yerler tahsis edilir.

Spor alanlarında seyircilerin oturma yerleri numaralandırılır. Koltuk sayısı kadar bilet bastırılır ve satışa sunulur. Spor alanlarına kapasitenin üzerinde ve biletsiz seyirci alınamaz.

Spor alanlarında; güvenliğin sağlanması ve bu Kanuna aykırı davranışların tespiti amacıyla, spor alanlarının durumuna uygun olarak gerekli teknik donanımlar kurulur. Kurulacak güvenlik sistemlerinin giderleri, 1. Futbol Ligi ile tesis olarak fiziki yapısı uygun olan 2. ve 3. futbol liglerinde mücadele eden ev sahibi kulüpler tarafından karşılanır. Diğer tüm branşlardaki teknik donanımlar ise, spor tesisinin mülkiyetine veya kullanımına sahip bulunan kulüp, kurum ve kuruluşlar tarafından kurulur.

Spor tesislerinde hangi güvenlik sistemi veya teknik donanımın uygulanacağı yönetmelikle belirlenir.

Saha güvenliği

MADDE 5. - Spor kulüpleri, güvenliği sağlamaya yetecek sayıdaki güvenlik elemanlarını müsabaka öncesinden müsabakanın tamamlanıp seyircinin ve sporcuların tahliyesine kadar geçecek dönem içerisinde, müsabakanın yapılacağı yerde bulundurmak ve spor alanının iç güvenliğini sağlamakla yükümlüdürler.

Spor kulüpleri, bu Kanunda yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla müsabaka ve saha güvenliğinin sağlanmasına yetecek sayı ve nitelikte yasalar çerçevesinde özel güvenlik hizmeti satın almaya yetkilidir.

Spor alanlarında görev yapacak özel güvenlik teşkilatı personeli, 22.7.1981 tarihli ve 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda belirtilen görev ve yetkileri haizdir. Bu Kanundan doğan görevlerinin ifası sırasında, özel güvenlik görevlilerinin ateşli silah taşımaları yasaktır.

Müsabaka güvenliği

MADDE 6.- Spor müsabakalarında alınacak güvenlik önlemlerinin yürütülmesi ve denetlenmesi konularında yetkili olmak üzere o yerin en büyük mülki amirince belirlenecek rütbeli emniyet görevlisi, müsabaka güvenlik amiri olarak görevlendirilir. Müsabaka güvenlik amiri, müsabakanın güvenliği ile ilgili tüm kişi ve kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamakla yetkili ve görevlidir.

Müsabakaların yapılacağı spor alanına, güvenlik güçlerince gerçekleştirilecek kontrolden sonra seyirci alınır. Spor alanlarının çevresinde, stadyum veya spor salonu

girişleri ile turnike girişlerinde, müsabakayla ilgili olarak hakim kararı veya gecikmesinde sakınca olan hallerde mülki amirin yazılı izni ile genel güvenlik güçlerince veya genel güvenlik güçlerinin denetiminde, özel güvenlik güçlerince üst araması yapılır ve bu Kanunun amacına aykırı madde ve cisimlere el konulur.

Spor alanlarının dış güvenliği genel kolluk güçlerince, saha içi ve tribün güvenliği ise 5 inci maddeye göre oluşturulacak özel güvenlik birimlerince ve saha yetkililerince sağlanır. Kapı aramaları özel güvenlik güçleri tarafından yapılır. Müsabaka güvenlik amirinin talebiyle emniyet güçleri, gerekli hallerde olayın meydana geldiği alanlara müdahale edebilir.

Emniyet teşkilatı tarafından; fanatizmin önlenmesi, failerin tespiti, eylemlerin delillendirilmesi, verilen cezaların takibi ve bu Kanuna aykırı eylem ve davranışların engellenmesi amacıyla bilgi bankası oluşturulur ve toplanan bilgiler üç ayda bir ilgili federasyonlara bildirilir.

Spor kulüpleri, taraftar dernekleri ve federasyonlar ile diğer ilgililer emniyet güçlerince istenecek tüm bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

Ev sahibi spor kulüplerinin sorumlulukları

MADDE 7. - Ev sahibi spor kulüplerince müsabakanın yapılacağı yerde, konuk takım seyircilerine bağımsız bir bölüm ayrılır ve taraftarlar arasında temas olmaması için ilgili spor federasyonları ve uluslararası spor federasyonlarının yönetmelik ve talimatları paralelinde gerekli önlemler alınır.

Federasyonların görev ve sorumlulukları

MADDE 8. - Federasyonlar, müsabakanın yapıldığı yerdeki temsilcileri vasıtasıyla, sporcu ve taraftarların güvenliği için gerekli önlemlerin aldırılması, denetlenmesi, bağlı olduğu uluslararası federasyonların talimatlarının uygulamaya konulması ve gerekli ek önlemler aldırılması konusunda il veya ilçe spor güvenlik kurulu ile koordinasyonun sağlanmasından yetkili ve sorumludur.

Kulüplerin bulundurmakla görevli oldukları özel güvenlik güçlerinin sayısı, gözlem kameraları ve benzeri teknik donanımların yerleştirilmesi il veya ilçe spor güvenlik kurulu tarafından, misafir takımın soyunma odaları ile seyirci yerlerinin belirlenmesi, bilet satışı, güvenlik ise ilgili federasyonların talimatıyla belirlenir. Kontrol ve denetim konusunda Federasyon yetkilidir.

Taraftar dernekleri

MADDE 9. - Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan taraftar dernekleri, bu Kanunun amacına aykırı faaliyette bulunamaz.

Taraftar dernekleri, taraftarların spor ahlakı ve ilkelerine uygun biçimde sportif faaliyetleri izlemelerini sağlamaya yönelik eğitici faaliyetleri düzenlerler.

Taraftar temsilcileri

MADDE 10. - Spor kulüpleri, taraftarları arasından yeterli sayıda taraftar temsilcisi belirleyerek, bu kişilerin açık kimliklerini, adres ve adli sicil bilgilerini spor kulübünün bulunduğu yerdeki il veya ilçe emniyet müdürlüklerine bildirir.

Belirlenen kişiler, haklarında yürütülecek soruşturma sonucunda, bu görevi yerine getirmeye engelleri bulunmamaları halinde, en büyük mülki idare amiri tarafından taraftar temsilcisi olarak seçilir ve ilgili yerin il veya ilçe emniyet müdürlüklerine bildirilir. Taraftar temsilcileri, müsabaka öncesinden müsabakanın sonuçlanmasına kadar sorumlu buldukları seyir alanında her türlü silah, kesici veya delici alet, sis bombası, ses bombası veya maytap gibi patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeler ile taş, metal gibi fırlatılabilecek veya yaralayıcı nitelikte sert cisim veya tehlike arz edebilecek diğer maddeler ile alkollü içecekler ve çevreyi kirletecek nitelikte konfeti ve benzeri cisimlerin kullanılmasının, ferdi veya toplu olarak, rakip takım ile taraftarlarını söz veya hareketlerle aşağılayıcı veya tahrik edici nitelikte hakaret ve sövme, kötü söz veya sloganla çirkin tezahüratta bulunulmasının engellenmesine yönelik önlemlerin uygulanmasında güvenlik güçlerine yardımcı olur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğe İlişkin Fiiller

Spor müsabakalarında satılması, kullanılması ve taşınması yasak olan madde ve cisimler

MADDE 11. - Spor alanlarında; her türlü silah, kesici veya delici alet, sis bombası, ses bombası veya maytap gibi patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı maddeler ile taş, metal gibi fırlatılabilecek veya yaralayıcı nitelikte sert cisim veya tehlike arz edebilecek veya müsabaka düzenini bozabilecek diğer maddeler ile alkollü içecekler ve çevreyi kirletecek nitelikte konfeti ve benzeri cisimler bulundurulamaz ve satılamaz.

Yukarıdaki fıkrada yer alan madde ve cisimlerin, spor müsabakalarının yapıldığı alanlara ve bu alanlardaki kapalı mekanlara sokulması, saklanması ve bu alanlar içerisinde taşınması veya kullanılması yasaktır.

Çirkin ve kötü tezahürat

MADDE 12. - Müsabakanın yapılacağı yerde veya yakın çevresindeki yollarda, meydanlarda, caddelerde veya benzeri yerlerde, toplu taşıma araçlarında, umuma açık diğer mekanlarda ferdi veya toplu olarak, rakip takım ile taraftarlarını, kulüp başkan ve yöneticilerini, antrenörünü ve sporcularını, hakemleri ve federasyon yöneticilerini, müsabakada görev yapan diğer kişileri, söz veya hareketlerle aşağılayıcı, tahrik ve taciz edici kötü söz niteliğinde slogan atılması ve çirkin tezahüratta bulunulması yasaktır.

Seyir güvenliğini ihlal

MADDE 13. - Açık alanlarda yapılan spor müsabakalarında; müsabaka alanının çevresinde bulunan ve insan hayatı açısından tehlike oluşturabilecek yerlerde müsabakaların seyredilmemesi için spor güvenlik kurulları gerekli önlemler alınmasını sağlar.

Usulsüz bilet satışı

MADDE 14. - Spor müsabakalarının yapıldığı alanlar çevresinde bilet satışı için ayrılmış yerler ile ilgili federasyon veya kulüp tarafından uygun görülen yerler ve görevliler dışında bilet satışı yapılamaz.

Spor müsabakalarında her ne surette olursa olsun, toplu veya organize biçimde rayiç bedelin altında veya üstünde, müsabaka biletinin temini, dağıtımını, bilette yazılı bedelin üstünde satılması ve kapasitenin üstünde seyirci alınması veya bu yerlere biletsiz seyirci kabul edilmesi yasaktır.

Yasak beyan ve demeçler

MADDE 15. - Spor kulübü başkan ve yöneticileri, idari veya teknik personeli veya sporcuları ile spor kulüplerinin taraftarlarınca kurulan derneklerin başkan ve yönetim kurulu üyeleri ve taraftar temsilcileri, yazılı veya görsel medyaya; kendi taraftarlarını kışkırtıcı, hakemleri, rakiplerini veya taraftarlarını tahrik edici veya aşağılayıcı şekilde beyan veya demeç veremezler.

Yayın yasağı

MADDE 16. - Spor müsabakalarını canlı olarak yayınlayan yayın kuruluşu ile diğer yazılı ve görsel yayın kuruluşları, bu Kanunun amacına aykırı nitelikteki afiş, pankart, söz, fiil ve davranışları yayınlamayamaz. Canlı yayın halinde vuku bulan yasak söz, fiil ve davranışlar, haber amaçlı da olsa birden fazla yayınlanamaz.

Basın ve yayın organları; söz, yazı veya davranışlarla spor kulüplerini, taraftarlarını, spor adamlarını şiddete, kulüpler arası husumete veya suça teşvik edici eylem ve davranışlarda bulunamaz, eleştiri amacı dışında aşağılayıcı yorum veya haber yayınlamayamaz.

Yasak fiiller

MADDE 17. - Müsabaka için seyircilerin alınmaya başlanmasından, müsabaka sonrası seyircinin tamamen tahliyesine kadar geçecek sürede ulusal veya uluslararası federasyonların öngördüğü görevli kişiler dışında kalan kişilerin ve seyircilerin her ne şekilde olursa olsun müsabaka alanına girmesi yasaktır.

Spor ahlakına aykırı, tahrik edici, aşağılayıcı, dil, din, mezhep, ırk, cinsiyet, etnik ve siyasi ayrımcılığa yönelik söz sarf edilmesi veya bu mahiyette afiş veya pankartların müsabaka alanına veya yakın çevresine asılması yasaktır.

Yukarıda yazılı yasaklara aykırı davranan yabancı uyruklu kişiler sınır dışı edilir ve mensubu oldukları ülkenin diplomatik temsilciliklerine bilgi verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Spor müsabakalarında kullanılması ve taşınması yasak olan maddeleri kullanma ve taşıma

MADDE 18. - Spor müsabakalarının yapıldığı kapalı veya açık alanlara 11 inci maddede sayılan maddeleri sokan kişilere; dört ay süreyle spor müsabakalarını seyirden men ve yediyüzellimilyon lira, fiilin tekrarı halinde sekiz ay süreyle spor müsabakalarını seyirden men ve ikimilyarbeşyüzümilyon lira idari para cezası verilir. Bu maddeleri kullanan kişilere; altı ay süre ile müsabakaları seyirden men ve birmilyar lira, fiilin tekrarı halinde bir yıl süre ile müsabakaları seyirden men ve üçmilyar lira idari para cezası verilir.

Alınacak kararlar bu kişilerin, spor alanlarına seyirci ya da başka bir sıfatla girmeleri yasaklanır. Bu kişiler, kararın kendilerine yazılı olarak tebliğ edilmesini müteakip spor müsabakalarına giremez.

Yasaklı olmalarına rağmen müsabakaya girmeleri halinde, faille bir aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Konusu suç teşkil eden eylemlerin failleri hakkında ilgili kanunların hükümleri saklıdır.

Tedbirler

MADDE 19. - Üçüncü Bölümde belirtilen yasaklara uymayanlar hakkında; söz konusu fiil, müsabaka alanının seyirciye ayrılmış yerlerinde gerçekleştirilmiş ise bu kişi

veya kişiler şartlar müsait olduğu takdirde yetkililer veya güvenlik görevlilerince müsabaka alanı dışına çıkarılır ve haklarında yasal işlemler başlatılır.

Bu kişi veya kişilerin müsabaka alanı dışına çıkarılmasına, şartlar uygun bulunmadığı takdirde durum her türlü kamera, fotoğraf makinesi gibi teknik araçlarla, tanıkla veya diğer belgelerle tespit edilerek ilgililer hakkında yasal işlem yapılır.

Açıkça anlaşılabilir şekilde alkollü veya keyif verici madde kullanan kişiler müsabaka alanına alınmaz.

Usulsüz bilet satma

MADDE 20. - Diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla 14 üncü maddede öngörülen yasaklara uymayanlar ile sahte, kullanılmış, tahrif edilmiş veya benzer şekilde hazırlanmış olan müsabaka biletlerini satan, satılmasına aracılık eden, bu biletleri basan veya satışa hazırlayan kimselere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ve her bir bilet için ikiyüzzellimilyon lira ağır para cezası verilir. Suçun tekrür etmesi durumunda bir yıldan üç yıla kadar hapis ve her bir bilet için birmilyar lira ağır para cezası verilir.

Seyir alanlarına kapasitesinden fazla veya bilette yazılı olan fiyatın üstünde bilet satışı yapılması halinde kulübe o müsabakaya ait toplam seyirci hasılatının (bu müsabakaya isabet eden kombine bilet satışı dahil) % 25'i oranında idari para cezası verilir. Kapasitenin üstünde seyirci alınması sebebiyle oluşan izdiham nedeniyle herhangi bir ölüm veya toplu yaralanma vuku bulması halinde bu idari para cezası % 50 oranında uygulanır.

Yasak beyan ve demeç verme

MADDE 21. - Diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ilgililerin bağlı olduğu federasyonun tabi olduğu mevzuata göre verilecek disiplin cezaları dışında; 15 inci maddeye aykırı biçimde beyanat veren teknik personel ve sporculara beşmilyar liradan ellimilyar liraya kadar idari para cezası, diğerleri için ise ilk seferde üç aydan altı aya kadar spor müsabakalarını seyirden men ve beşmilyar liradan otuzmilyar liraya kadar idari para cezası, tekrarı halinde altı aydan bir yıla kadar spor müsabakalarını seyirden men cezası ile birlikte onmilyar liradan ellimilyar liraya kadar idari para cezası verilir.

Bu Kanun hükümlerine aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen dernekler hakkında 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanunu hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yayın yasağı

MADDE 22. - 16 ncı maddeye aykırı davranan görsel yayın kuruluşları hakkında 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun; basın mensupları hakkında da 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanunu hükümleri saklıdır.

16 ncı maddede yazılı eylemlerde bulunan gerçek kişilere her yayın için onmilyar lira, tüzel kişilere ise; ellimilyar lira para cezası verilir.

Yasaklara uymama

MADDE 23. - 17 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı davranan kişilere beşyüzmilyon lira, eylemin tekrarı halinde ise birmilyar lira idari para cezası verilir.

17 nci maddenin ikinci fıkrasına aykırı davranan kişilere birmilyar lira, tekrarı halinde ikimilyar lira idari para cezası verilir. Fail, kulübün veya bir taraftar derneğinin mensubu ise suçun tekrarı halinde mensubu bulunduğu kulüp veya dernek hakkında da üçmilyar lira idari para cezası verilir.

Spor alanlarının zarara uğraması

MADDE 24. - İşledikleri fiillerle müsabakanın yapıldığı spor alanının zarara uğramasına sebebiyet veren kişilere, altı ay spor müsabakalarını seyirden men cezası ile birmilyar lira, tekrarı halinde bir yıl süreyle spor müsabakalarını seyirden men ve iki milyar lira idari para cezası verilir. Fiilin ikiden fazla işlenmesi durumunda altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ve beşmilyar liradan onmilyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

Spor kulüpleri, müsabakanın yapıldığı spor alanının zarara uğramaması için her türlü önlemi almakla yükümlü olup meydana gelecek gerçek zararlar, zarara sebebiyet veren taraftarların mensubu buldukları kulüpten tazmin edilir. Ayrıca zarar kadar idari para cezası da verilir.

Şiddet olaylarının vuku bulması

MADDE 25. - Kulüplerin müsabaka yaptıkları spor alanlarında şiddet olaylarının vuku bulması nedeniyle bağlı buldukları federasyon tarafından kulübe verilen cezadan ayrı olarak, ilgili kulübe, o kulübün bir önceki sezon elde ettiği toplam seyirci hasılatının % 2'si oranında idari para cezası verilir. Yeni kurulan kulüplere verilecek idari para cezası bir sonraki sezon tahsil edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

İstisna

MADDE 26. - Bu Kanunda belirlenen fiillerden dolayı futbol branşında spor kulüplerine verilmesi öngörülen cezalarla ilgili olarak; 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.

Tecil

MADDE 27. - Bu Kanundaki hürriyeti bağlayıcı cezalar tecil edilemez ve paraya çevrilemez. Ancak, mahkemelerce 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde öngörülen tedbirlerin uygulanmasına karar verilebilir.

Cezaların uygulanması

MADDE 28. - Bu Kanuna aykırı eylemlerde bulunanlar hakkında spor güvenlik kurulunun re'sen veya kendisine gelen şikayet ve ihbarlar üzerine yapacağı inceleme sonucunda mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından ilgili hakkında bu Kanundaki idari para cezaları veya tedbirlerin uygulanmasına karar verilir.

Bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İdari para cezaları 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu Kanunun uygulanmasından doğan para cezaları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde açılacak bir hesaba özel ödenek kaydedilir. Toplanan bu paralar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak yönetmelik esaslarına göre % 50'si Engelliler Spor Federasyonu ile engelliler kulüp ve faaliyetlerine, % 50'si ise fair play kurallarına uygun hareket eden amatör spor kulüpleri ile okul sporlarının geliştirilmesine ayrılır.

Bu Kanunda belirtilen yasaklara uymayan kişilerin kimlik bilgileri, müsabakanın veya eylemin yapıldığı mahallin emniyet birimlerince fotoğraflı olarak kaydedilir ve bu kayıtlardaki kişiler takibe alınır.

Yargılama usulü

MADDE 29. - Bu Kanun kapsamında konusu suç teşkil eden eylemlerin takibi ve yargılması 8.6.1936 tarihli ve 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Bu Kanunda yer alan para cezalarının artırılmasında 765 sayılı Türk Ceza Kanununun ek 2 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 30. - Bu Kanun kapsamında yer alan; spor dalının bağlı bulunduğu federasyon, spor kulüpleri, taraftar dernekleri ve müsabaka güvenlik amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile saha içi ve dışında alınacak güvenlik önlemleri, biletlerin basılması ve satışa sunulması, müsabaka alanlarının düzenlenmesi, spor alanlarına giriş ve çıkışlar ile uygulanacak güvenlik sistemleri, sağlık, emniyet ve itfaiye teşkilatının alacağı önlemler ve bu Kanunun kapsamına giren diğer konular hakkındaki usul ve esaslar, ilgili kuruluş ve bakanlıkların görüşleri alınarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 31. - 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki “beşyüzmilyon” ibaresi “beşyüzmilyar” olarak değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde, spor kulüpleri 5 inci ve 10 uncu maddelerde yazılı yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 2. - Yeni bir düzenleme yapılmaya kadar, Türkiye 1. Futbol Ligiyle tesis olarak fiziki yapısı uygun olan 2. ve 3. futbol liglerinde mücadele eden kulüpler dışındaki tüm profesyonel ve amatör spor kulüplerinin müsabakalarıyla ilgili güvenlik önlemleri, federasyon veya ilgili kulüp, kamu kurum ve kuruluşlarınca alınır.

Yürürlük

MADDE 32. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6.2. EK 2. Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun

Kanun No. 6222

Kabul Tarihi: 31/3/2011

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun; müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında, spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında, takımların kamp yaptığı yerlerde uygulanacak güvenlik önlemlerini, şike, teşvik primi ve diğer yasak fiil ve davranışları, bunlara uygulanacak yaptırımları, spor kulüplerinin, spor kulübü yöneticilerinin, sporcularının ve diğer görevlilerinin, genel kolluk veya özel güvenlik görevlilerinin, hakemlerin, taraftarların, taraftar derneklerinin, taraftar temsilcilerinin, spor federasyonlarının, yazılı veya görsel ya da işitsel kitle iletişim kuruluşları ile mensuplarının ve diğer ilgili kişi ve kurumların spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine ilişkin hususlardaki görev ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Federasyonlar: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren federasyonları, bağımsız spor federasyonlarını ve Türkiye Futbol Federasyonunu,
- b) Genel Müdürlük: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü,
- c) İl spor güvenlik kurulu: Her ilde oluşturulan spor güvenlik kurulunu,
- ç) İlçe spor güvenlik kurulu: Spor kulübü bulunan ilçelerde oluşturulan spor güvenlik kurulunu,
- d) Merkezi spor güvenlik birimi: Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan

ilgili birimi,

e) Müsabaka güvenlik amiri: Spor alanlarında güvenliğin sağlanması amacıyla mülki idare amiri tarafından görevlendirilmiş kolluk amirini,

f) Müsabaka alanı: Spor müsabakasının yapılmasına tahsis edilen alanı,

g) Spor alanı: Spor müsabakalarının veya antrenmanların gerçekleştirildiği alanlar ile seyircilere ait seyir alanları, sporculara ait soyunma odası ve bu Kanunun uygulanması kapsamında spor yapmaya elverişli alanları,

ğ) Spor güvenlik birimi: Sorumluluk alanlarına göre il ve ilçe emniyet müdürlükleri veya jandarma komutanlıkları tarafından kurulan ilgili birimi,

h) Spor kulübü: Belirli kurallara göre kurulan, amatör veya profesyonel spor dallarında faaliyette bulunan kuruluşu,

ı) Spor müsabakası: Federasyonların düzenlediği veya düzenlenmesine izin verdiği ya da katkıda bulunduğu her türlü sportif karşılaşma ve yarışmayı,

i) Taraftar derneği: Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan derneği,

j) Taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi: Spor kulüplerinin yönetim kurulu üyeleri arasından belirledikleri kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

İl ve ilçe spor güvenlik kurullarının oluşturulması

MADDE 4 – (1) İl spor güvenlik kurulu, vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, belediye başkanlığı, il jandarma komutanlığı, il emniyet müdürlüğü, gençlik ve spor il müdürlüğü, il sağlık müdürlüğü, il milli eğitim müdürlüğü, ilgili federasyon ve amatör spor kulüpleri konfederasyon temsilcileri, vali tarafından belirlenecek bir hukukçu ile farklı spor kulüplerine mensup taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi olan en az iki yönetici ve gerekli görüldüğünde davet edilecek basın kuruluşlarının ve ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.

(2) İlçe spor güvenlik kurulu, kaymakam başkanlığında il spor güvenlik kurulunda yer alan kurum ve kuruluşların ilçedeki temsilcileri ve kaymakam tarafından belirlenecek bir hukukçu ile varsa farklı spor kulüplerine mensup taraftardan sorumlu

kulüp temsilcisi olan en az iki yönetici ve gerekli görüldüğünde davet edilecek basın kuruluşlarının ve ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.

Spor alanlarının güvenlik ve düzenine ilişkin tedbirler

MADDE 5 – (1) Ev sahibi spor kulüpleri;

a) Spor alanlarında sağlık ve güvenliğe,

b) Müsabakanın yapılacağı yerde konuk takım seyircilerine bağımsız bir bölüm ayırmak ve taraftarlar arasında temas olmamasını sağlamaya yönelik olarak, ilgili spor federasyonları ve uluslararası spor federasyonları tarafından belirlenen önlemleri almakla yükümlüdür.

(2) Spor kulüpleri, müsabakanın güvenliğini sağlamak amacıyla il veya ilçe spor güvenlik kurullarının kendileriyle ilgili olarak aldığı kararları yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla özellikle;

a) Spor alanlarına, seyri engellemeyecek şekilde ve federasyonun bağlı olduğu uluslararası federasyonun talimatlarına uygun olarak seyirci ile müsabakanın yapıldığı yer arasına tel, duvar, bariyer ve benzeri fizikî engeller konulabilir.

b) Fizikî engeller, ilgili spor güvenlik biriminin görüşü alınarak, il veya ilçe spor güvenlik kurullarının kararı ile kaldırılabilir.

c) Spor alanlarında, çocuklar ve engellilerin müsabakaları izleyebilmeleri için durumlarına uygun yerler tahsis edilir.

ç) Spor alanlarında seyircilerin oturma yerleri numaralandırılır. Bilet satışları koltuk numarasıyla ilişkilendirilerek yapılır. Müsabaka alanlarına kapasitenin üzerinde veya biletsiz seyirci alınmaz.

(4) Spor müsabakalarının yapıldığı alanlara girişi sağlayacak biletler, elektronik sistem üzerinden oluşturulur. Bilet satın almak isteyen kişilerle ilgili olarak, üzerinde adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve fotoğrafı olan bir elektronik kart oluşturulur. Kişinin yabancı olması halinde kart üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yerine uyruğu olduğu devletin adı ile Türkiye'ye giriş yaptığı pasaportun seri numarası kaydedilir. Bilet satışları kişilere özgü elektronik kart üzerinden yapılabilir. Spor müsabakalarına, kişi ancak adına düzenlenen elektronik kart ile izleyici olarak girebilir. Spor müsabakasına izleyici olarak girecek kişilerin kontrolünü ev sahibi kulüp yapmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük ev sahibi olmayan müsabakalarda, müsabakaya

katılan her iki kulüp; milli müsabakalarda ise, ilgili federasyon tarafından yerine getirilir.

(5) Spor alanlarında; güvenliğin sağlanması ve bu Kanuna aykırı davranışların tespiti amacıyla, gerekli teknik donanımlar kurulur. Kameralar ve benzeri teknik donanımların yerleştirilecekleri yerler ve sayıları il veya ilçe spor güvenlik kurulları tarafından belirlenir.

(6) Futbol dalında en üst lig ile bir altındaki ligde bulunan kulüpler, dördüncü ve beşinci fıkralardaki sistemle ilgili teknik donanımları kendi kullanımındaki spor alanlarında kurmakla yükümlüdür. Elektronik karta ilişkin hükümler hariç olmak üzere aynı yükümlülükler, basketbol, voleybol ve hentbol dallarındaki en üst ligde bulunan kulüplerin kendi kullanımındaki spor alanları bakımından da geçerlidir.

(7) Futbolda en üst profesyonel lig ve bir altındaki ligde bulunan kulüplerin müsabakalarının yapıldığı spor alanlarında; bu Kanunda sayılan diğer spor branşlarında ise uluslararası spor müsabakalarının yapıldığı spor alanlarında ev sahibi ve misafir takım için ayrı ayrı olmak ve gerektiğinde kullanılmak üzere azami yirmi kişi kapasiteli en az iki tane bekletme odası ile genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlilerinin kullanımına açık tutulacak güvenlik kameraları ve anons sistemlerinin yönetildiği yeteri kadar kontrol odasının oluşturulması zorunludur. Kontrol odasında federasyon ve spor kulübü temsilcileri de bulunur. Kayıt altına alınan görüntü ve dokümanların birer örneği, müsabakanın sonunda ilgili spor güvenlik birimine, federasyona ve her iki kulüp temsilcisine verilir.

(8) Dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarda belirtilen güvenlik sistemlerinin ve odalarının giderleri, en üst profesyonel futbol ligi ve bir altındaki ligdeki kulüplerin kendileri tarafından; basketbol, voleybol ve hentbol dalları için ise spor tesisinin kullanım hakkına sahip olan kulüp ya da kuruluş tarafından karşılanır.

(9) Spor alanlarında hangi güvenlik sistemi veya teknik donanımın uygulanacağı ilgili federasyonun bağlı olduğu uluslararası spor örgütlerinin düzenlemeleri çerçevesinde yönetmelikle belirlenir.

(10) Spor alanları ile çevresinde; bu alanlara sokulması yasak maddelere ve eşyalara, yasak olan davranışlara ve bu alanlarda elektronik takibin yapıldığına ilişkin uyarı levhalarına yer verilir. Bu yükümlülük ilgili spor alanı kullanımında olan spor kulübü tarafından yerine getirilir.

(11) Dördüncü fıkrada belirtilen elektronik kart uygulaması ile ilgili olarak;

a) Bilet organizasyonu ve seyircilerin müsabaka alanlarına giriş ve çıkışına ilişkin

kontrol ve denetim yetkisi federasyonlara ait olup federasyonlar bu amaçla bünyelerinde merkezi kontrol sistemi oluşturur. Elektronik kart oluşturulmak amacıyla alınacak kişisel bilgiler federasyon bünyesinde oluşturulan merkezi veri tabanında tutulur. Bu veri tabanı Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı erişimine açıktır.

b) Elektronik kart ile elektronik kart kapsamında satışı gerçekleştirilecek biletlerin basım, satış ve dağıtımına ilişkin yerel uygulamalar kulüpler tarafından, sistem üzerinden merkezi satışları ise ilgili federasyonlar tarafından gerçekleştirilir.

c) Elektronik kart bilgilerinin kulüpler adına reklam ve pazarlamasında ilgili federasyonlar yetkilidir. Merkezi pazarlama ve bilet satışından elde edilecek gelirler kulüplere ait olup federasyon ya da yetki verdiği üçüncü kişiler nezdinde oluşacak bu gelirler kamu kurum ve kuruluşlara ilişkin alacaklar hariç olmak üzere haczedilemez, devir ve temlik edilemez. Federasyonlar bu fıkra kapsamında belirtilen yetkilerini kısmen veya tamamen üçüncü kişilere devredebilir.

Saha güvenliği

MADDE 6 – (1) Profesyonel spor dallarında yapılan müsabakalara katılanlar ile basketbol en üst ligindeki spor kulüpleri, genel kolluk ile birlikte görev yapmak üzere güvenliği sağlamaya yetecek sayıdaki özel güvenlik görevlilerini müsabaka öncesinden müsabakanın tamamlanıp seyirci ve sporcuların tahliyesine kadar geçecek dönem içerisinde, müsabakanın yapılacağı yerde bulundurmakla ve spor alanının iç güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.

(2) Spor kulüpleri, özel güvenlik görevlileri dışında müsabakalarda seyirci sağlığını ve emniyetini ilgilendiren konularda çalıştırmak üzere ayrıca kulüp görevlileri bulundurmakla yükümlüdür.

(3) Spor kulüpleri, bu Kanunda yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla özel güvenlik hizmeti satın alabilir. En üst profesyonel futbol ligi kulüplerinin müsabakalarında güvenliğin sağlanması amacıyla genel kolluk görevlilerinden, görevde olmayanlar da görevlendirilebilir. Bu görevlendirme, ilgili kulübün başvurusu ve federasyonun talebi üzerine, müsabakanın yapılacağı yerdeki yetkili kolluk birimince yapılır. Bu kolluk görevlilerine, görevlendirildikleri müsabaka ile sınırlı olarak günlük harcırah miktarının iki katı kadar ödeme yapılır. Bu miktar, federasyon tarafından doğrudan kolluk görevlilerinin hesabına yatırılır. Federasyon, ödeyeceği para miktarını ilgili spor kulübünün alacaklarından öncelikle mahsup eder. İl veya ilçe spor güvenlik kurulları tarafından belirlenen özel güvenlik görevlisi sayısının üçte birini geçmeyecek

sayıda ve bunların yerine genel kolluk görevlisi bu şekilde görevlendirilir.

(4) Spor alanlarında görev yapacak özel güvenlik görevlileri, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda belirtilen görev ve yetkileri haizdir. Bu Kanundan doğan görevlerinin ifası sırasında, özel güvenlik görevlilerinin ateşli silah taşımaları yasaktır.

Müsabaka güvenliği

MADDE 7 – (1) Müsabaka güvenlik amiri, spor müsabakalarında alınacak güvenlik önlemlerinin yürütülmesi ve denetlenmesi konularında, müsabakanın güvenliği ile ilgili tüm kişi ve kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamakla yetkili ve görevlidir.

(2) Her spor güvenlik birimi amiri, futbolda en üst lig ve bir altındaki lig için, her bir kulüple ilgili bir kolluk görevlisi görevlendirmekle yükümlüdür. Belirlenen kolluk görevlisi, deplasman maçları dahil ilgili kulübün bütün maçlarında görevlendirilir.

(3) Müsabakanın yapıldığı spor alanında genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlileri, müsabaka güvenlik amirinin emir ve denetiminde birlikte görev yapar. Müsabaka güvenlik amiri her zaman tribünlerdeki genel kolluk görevlilerinin sayısının artırılmasına karar verebilir.

(4) İl veya ilçe spor güvenlik kurulları, spor alanında spor kulüplerinin bulundurmaları yükümlü oldukları özel güvenlik görevlilerinin sayısını ve görev alacakları yerleri belirlemekle yetkilidir.

Taraftar derneklerinin yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Taraftar dernekleri, bu Kanunun amacına aykırı faaliyette bulunamaz.

(2) Taraftar dernekleri, taraftarların spor ahlâkı ve ilkelerine uygun biçimde sportif faaliyetleri izlemelerini sağlamaya yönelik eğitici faaliyetler düzenler.

Taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi

MADDE 9 – (1) Spor kulüpleri, yönetim kurulu üyeleri arasından bir veya birkaç kişiyi taraftardan sorumlu kulüp temsilcisi olarak belirlemek ve bu kişilerin kimlik ve adres bilgilerini spor kulübünün bulunduğu yerdeki genel kolluk birimine bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde, bu Kanun hükümlerine göre taraftardan sorumlu kulüp temsilcisine terettüp eden yükümlülükler, kulüp başkan ve yönetim kurulu üyelerinin tamamı tarafından yerine getirilir.

(2) Taraftardan sorumlu kulüp temsilcileri, müsabaka güvenliğinin sağlanması konusunda genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlilerine yardımcı olmakla

yükümlüdür.

Seyir güvenliğinin sağlanması

MADDE 10 – (1) Spor müsabakalarında, müsabaka alanının çevresinde bulunan ve insan hayatı açısından tehlike oluşturabilecek yerlerde müsabakaların seyredilmemesi için il veya ilçe spor güvenlik kurulları gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yasak Fiiller ve Ceza Hükümleri

Şike ve teşvik primi

MADDE 11 – (1) Belirli bir spor müsabakasının sonucunu etkilemek amacıyla bir başkasına kazanç veya sair menfaat temin eden kişi, beş yıldan oniki yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Kendisine menfaat temin edilen kişi de bu suçtan dolayı müşterek fail olarak cezalandırılır. Kazanç veya sair menfaat temini hususunda anlaşmaya varılmış olması halinde dahi, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur.

(2) Şike anlaşmasının varlığını bilerek spor müsabakasının anlaşma doğrultusunda sonuçlanmasına katkıda bulunan kişiler de birinci fıkraya hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Kazanç veya sair menfaat vaat veya teklifinde bulunulması halinde, anlaşmaya varılmadığı takdirde, suçun teşebbüs aşamasında kalmış olması dolayısıyla cezaya hükmolunur.

(4) Suçun;

- a) Kamu görevinin sağladığı güven veya nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle,
 - b) Spor kulübünün yönetim kurulu başkan veya üyeleri tarafından,
 - c) Suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde,
 - ç) Bahis oyunlarının sonuçlarını etkilemek amacıyla,
- işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Suçun bir müsabakada bir takımın başarılı olmasını sağlamak amacıyla teşvik primi verilmesi veya vaat edilmesi suretiyle işlenmesi halinde bu madde hükümlerine göre verilecek ceza yarı oranında indirilir.

(6) Bu madde hükümleri;

- a) Milli takımlara veya milli sporculara başarılı olmalarını sağlamak amacıyla,
 - b) Spor kulüpleri tarafından kendi takım oyuncularına veya teknik heyetine müsabakada başarılı olabilmelerini sağlamak amacıyla,
- prim verilmesi veya vaadinde bulunulması halinde uygulanmaz.

(7) Suçun spor kulüplerinin veya sair bir tüzel kişinin yararına işlenmesi halinde, ayrıca bunlara, şike veya teşvik primi miktarı kadar idari para cezası verilir. Ancak, verilecek idari para cezasının miktarı yüzbin Türk Lirasından az olamaz.

(8) Müsabaka yapılmadan önce suçun ortaya çıkmasını sağlayan kişiye ceza verilmez.

Spor alanlarına sokulması yasak maddeler

MADDE 12 – (1) Spor alanlarına;

a) Ruhsatlı dahi olsa ateşli silahlar ile esasen bulundurulması yasak olan diğer silahların,

b) Esasen bulundurulması yasak olmamakla beraber kesici, ezici, bereleyici veya delici aletler ile patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddelerin,

c) Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin ve ilgili spor federasyonlarının belirlediği esaslara aykırı olarak alkollü içeceklerin, sokulması yasaktır.

(2) Müsabaka güvenliğinin sağlanması amacıyla, genel kolluk görevlileri ile bunların gözetiminde olmak üzere özel güvenlik görevlileri, mülki amirin yazılı emrine istinaden, spor alanına girişte izleyicilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve gerektiğinde el ile kontrol edebilir ve arayabilir.

(3) Spor müsabakası öncesinde, esnasında ve sonrasında spor alanının çevresinde ve müsabakanın yapılacağı yer gidiş ve geliş güzergâhında, taraftarların üzeri ve eşyası 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun önleme aramasına ilişkin hükümlerine göre aranabilir.

(4) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun adli aramaya ilişkin hükümleri saklıdır.

(5) Genel kolluk görevlileri ve belediye zabıtası birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanı çevresinde seyyar olarak satan, satışa arz eden, dağıtan veya dağıtmak için bulduran kişileri bu alandan uzaklaştırmakla yükümlüdür.

Spor alanlarına yasak madde sokulması ve müsabaka düzeninin bozulması

MADDE 13 – (1) Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları spor alanlarına sokan kişi hakkında, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi hükümlerine göre cezaya hükmolunur.

(2) Esasen bulundurulması suç oluşturmamakla beraber 12 nci maddenin birinci

fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanlarına sokan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri seyircilere temin etmek amacıyla spor alanına sokan veya spor alanında seyircilere temin eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(4) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanında kullanan kişi, bu suretle müsabaka düzeninin bozulması halinde, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(5) Spor alanına sokulması yasak olmayan maddeleri kullanarak müsabaka düzeninin bozulmasına sebebiyet veren kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, adli para cezasıyla cezalandırılır.

(6) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine aykırı olarak spor alanlarına müsabaka sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokan kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, adli para cezası ile cezalandırılır.

Hakaret içeren tezahürat

MADDE 14 – (1) Spor alanlarında veya çevresinde taraftarların grup halinde veya münferiden belirli bir kişiyi hedef veya muhatap alıp almadığına bakılmaksızın duyan veya gören kişiler tarafından hakaret olarak algılanacak tarzda aleni olarak söz ve davranışlarda bulunmaları halinde, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, şikayet şartı aranmaksızın, failer hakkında onbeş günden az olmamak üzere adli para cezasına hükmolunur.

(2) Spor alanlarında veya çevresinde toplum kesimlerini din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep farkı gözeterek hakaret oluşturan söz ve davranışlarda bulunan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların yazılı pankart taşınması veya asılması ya da duvarlara yazı yazılması suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Spor alanlarına usulsüz seyirci girişi

MADDE 15 – (1) Bu Kanun hükümlerine göre temin edilmiş bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla spor alanlarına giren kişi, adli para cezası ile

cezalandırılır. Suçun spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişi tarafından işlenmesi halinde, hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Spor alanlarına spor müsabakalarını izlemek amacıyla bu Kanun hükümlerine aykırı olarak seyirci kabul eden veya kabul edilmesini sağlayan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişi lehine işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişiler hariç olmak üzere; spor alanlarının Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün tasarrufunda bulunan seyirci yerlerine giriş ve çıkışa ilişkin düzenlemeler çerçevesinde bu alanlara girenlerle ilgili olarak birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

(4) Kendisine ait elektronik kartı bir başkasının spor müsabakasına seyirci olarak girmesini sağlamak amacıyla kullandıran kişi birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(5) Spor müsabakalarına seyirci olarak girişi sağlamak amacıyla elektronik kartı yetkisiz olarak üreten, satan, satışa arz eden, devreden, satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi bir yıldan dört yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu kartı kendi kullanımı için kabul eden ve bulunduran kişi bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Yasak alanlara girme

MADDE 16 – (1) Müsabaka için seyircilerin kabulüne başlanmasından itibaren müsabaka sonrası tamamen tahliyesine kadarki zaman zarfında yetkisiz olarak müsabaka alanına, soyunma odalarına, odaların koridorlarına, sporcu çıkış tünellerine giren kişi üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Fiilin müsabakanın seyrini veya güvenliğini bozması halinde, fail hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Spor alanlarında taşkınlık yapılması ve tesislere zarar verilmesi

MADDE 17 – (1) Spor alanlarında kasten yaralama suçunun veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde şikayet şartı aranmaksızın 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddelerine göre cezaya hükmolunur. Spor alanları ve bu alanlardaki eşya, mala zarar verme suçu bakımından kamu malı hükmündedir.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren suçların işlenmesi suretiyle spor alanlarına ve bu alanlardaki eşyaya zarar verilmiş olması halinde, meydana gelen zararların tazmini

hususunda zarar veren kişiler ve onların taraftarı olduğu spor kulübü meydana gelen zarardan müteselsilen sorumludur. Zararı gideren spor kulübünün sorumlu taraftarlarına rücu hakkı saklıdır.

Seyirden yasaklanma

MADDE 18 – (1) Kişinin, bu Kanunda tanımlanan veya yollamada bulunulan ilgili kanunlardaki suçlardan dolayı mahkemece kurulan hükümde, hakkında güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanmasına karar verilir. Seyirden yasaklanma ibaresinden kişinin müsabakaları ve antrenmanları izlemek amacıyla spor alanlarına girişinin yasaklanması anlaşılır. Hükümün kesinleşmesiyle infazına başlanan seyirden yasaklanma yaptırımının süresi cezanın infazı tamamlandıktan itibaren bir yıl geçmesiyle sona erer. Bu güvenlik tedbirine ceza verilmesine yer olmadığı kararı ile birlikte hükmedilmesi halinde, hükümün kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl geçmesiyle bu güvenlik tedbirinin uygulanmasına son verilir. Güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklama kararı 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu hükümlerine göre kaydedilir.

(2) Bu madde hükümleri, taraftar gruplarınca spor alanlarının dışında işlenen kasten yaralama, hakaret içeren tezahürat ve mala zarar verme suçları bakımından da uygulanır.

(3) Bu madde kapsamına giren suçlardan dolayı soruşturma başlatılması halinde şüpheli hakkında spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbiri derhal uygulamaya konulur. Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından bu tedbirin kaldırılmasına karar verilmediği takdirde bu yasağın uygulanmasına koruma tedbiri olarak devam edilir.

(4) Koruma tedbiri olarak uygulanan ve güvenlik tedbiri olarak hükmedilen spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirine ilişkin bilgiler Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde tutulan bu amaca özgü elektronik bilgi bankasına derhal kaydedilir. Bu bilgi bankasına spor kulüplerinin ve federasyonların erişimi sağlanır. Yasaklanan kişilere ilişkin bilgiler, ilgili spor kulüplerine ve yurt dışında yapılacak müsabaka öncesinde müsabakanın yapılacağı ülkenin yetkili mercilerine bildirilir.

(5) Koruma tedbiri olarak uygulanan spor müsabakalarını seyirden yasaklanma tedbiri;

- a) Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından kaldırılmasına karar verilmesi,
- b) Kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesi,

c) Sanık hakkında beraat veya düşme kararı verilmesi,
halinde derhal kaldırılır.

(6) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hapis cezası yerine seçenek yaptırım olarak tedbire veya hapis cezasının ertelenmesine karar verilmesi halinde, kararın kesinleştiği tarihten itibaren; önödeme halinde ise, önödemede bulunduğu tarihten itibaren, bir yıl süreyle spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirinin uygulanmasına devam edilir.

(7) Alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisinde olduğu açıkça anlaşılan kişi, spor alanına alınmaz. Bu şekilde spor alanlarına giren ve dışarı çıkmamakta ısrar eden kişi zor kullanılarak dışarı çıkarılır ve bu madde hükümlerine göre bir yıl süreyle spor müsabakalarını seyirden yasaklanır.

(8) Bu madde hükümlerine göre spor müsabakalarını seyirden yasaklanan kişi, yasaklama kararının sebebini oluşturan fiilin işlendiği müsabakanın tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın katıldığı spor müsabakalarının yapılacağı gün, yurt içinde bulunduğu takdirde, müsabakanın başlangıç saatinde ve bundan bir saat sonra bulunduğu yere en yakın genel kolluk birimine başvurmakla yükümlüdür.

(9) Sekizinci fıkradaki yükümlülüğe aykırı hareket eden kişi, yirmibeş günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(10) Bu Kanun hükümlerine göre hakkında güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanma kararı verilen kişi, yasak süresince spor kulüplerinde ve federasyonlarda ve taraftar derneklerinde yönetici olamaz; spor müsabakalarında hakem, temsilci veya gözlemci olarak görev yapamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Federasyonların yaptırım uygulama yetkisi

MADDE 19 – (1) Bu Kanuna göre bir spor kulübüne veya spor kulübünün mensubuna ceza verilmesi, bu kulübün bağlı olduğu federasyonun yaptırım uygulama yetkisini ortadan kaldırmaz.

Hakemler, gözlemciler ve temsilciler

MADDE 20 – (1) Spor müsabakalarında görev yapan hakem, gözlemci ve temsilciler bu görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.

Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi

MADDE 21 – (1) Müsabakalarda özel güvenlik görevlisi bulundurma yükümlülüğüne aykırı hareket eden spor kulüplerine, eksik özel güvenlik görevlisi sayısı itibarıyla yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

(2) 5 inci maddenin dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarında öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde her müsabaka için;

a) En üst futbol liginde bulunan spor kulüplerine yüzbin Türk Lirası,

b) En üst futbol liginin bir alt liginde bulunan spor kulüplerine seksenbin Türk Lirası,

c) Basketbol, voleybol ve hentbol dalları için ise spor tesisinin kullanım hakkına sahip bulunan spor kulübü, kurum ve kuruluşlara yirmibin Türk Lirası, idari para cezası verilir.

(3) Elektronik bilet uygulamasına geçilmemiş spor alanlarına biletsiz veya kapasiteden fazla seyirci alınması halinde, ilgili spor kulübüne beşbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Bu fıkra hükmü sadece profesyonel futbol kulüplerinin müsabakaları ile ilgili olarak uygulanır.

(4) Spor alanında kendisine tahsis edilenden başka yere oturmakta ısrar eden seyirci, zor kullanılarak dışarı çıkarılır.

Şiddete neden olabilecek açıklamalar

MADDE 22 – (1) Sporda şiddeti teşvik edecek şekilde basın ve yayın yoluyla açıklamada bulunan kişilere, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, beşbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin spor kulübü veya federasyon yöneticileri tarafından işlenmesi halinde, birinci fıkra hükmüne göre verilecek ceza beş katına kadar artırılır.

(3) Birinci fıkra kapsamına giren fiilleri işleyen kişiler, ayrıca idari tedbir olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanır. Bu yasak, kararın verildiği tarihten itibaren üç ay süreyle uygulanır. Koruma tedbiri olarak yasak kararının uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, bu tedbir bakımından da uygulanır. Ancak 18 inci maddenin sekizinci fıkrası hükmü bu kişiler bakımından uygulanmaz.

(4) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, haber verme ve eleştiri hakkının sınırları aşarak yayımlanması halinde, ilgili basın ve yayın organının işleticisi olan gerçek veya tüzel kişiye, yüzbin Türk Lirasından beşyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası

verilir. Birinci fıkraya giren fiillerin tekrar tekrar yayımlanması halinde, haber verme hakkının sınırları aşılmış kabul edilir.

Yargılama ve usul hükümleri

MADDE 23 – (1) Bu Kanun kapsamına giren suçlardan dolayı yargılama yapmaya Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ihtisas mahkemesi olarak görevlendireceği asliye veya ağır ceza mahkemeleri yetkilidir.

(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 135 inci maddesi hükümleri, 11 inci maddede tanımlanan suç bakımından da uygulanır.

(3) Bu Kanun hükümlerine göre idari para cezasına ve diğer idari yaptırımlara karar vermeye, Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

Yönetmelik

MADDE 24 – (1) Bu Kanun kapsamında yer alan spor dalının bağlı bulunduğu federasyon, spor kulüpleri, taraftar dernekleri ve müsabaka amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile saha içi ve dışında alınacak güvenlik önlemleri, biletlerin basılması ve satışa sunulması, müsabaka alanlarının düzenlenmesi, spor alanlarına giriş ve çıkışlar ile uygulanacak güvenlik sistemleri, sağlık, emniyet ve itfaiye teşkilâtının alacağı önlemler ve bu Kanunun kapsamına giren diğer konular hakkındaki usul ve esaslar, ilgili bakanlık ve kuruluşların görüşleri alınarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 25 – (1) 28/4/2004 tarihli ve 5149 sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarında öngörülen yükümlülükler; en üst futbol liginde bulunan kulüpler tarafından bir yıl, diğer kulüp veya kuruluşlar tarafından ise üç yıl içerisinde yerine getirilir. Bu yükümlülüklerin süresinde yerine getirilmemesi halinde spor kulüpleri hakkında 21 inci madde uyarınca idari para cezası uygulanır.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6.3. EK 3. Etik Kurul Kararı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI ETİK KURULU ULUSAL SAĞLIK BAKANLIĞI ETİK KURULU BAŞKANLIĞI	
SAGLIK BAKANLIĞI ETİK KURULU KARARI	
İ.S. NO:	2023/00000000
AD VE SOYAD	Alihan Akar
DARINCI	Doç. Dr.
TEL NO: SAĞ	0312 312 11 11
E-MAİL ADRESLERİ	alihan.akar@sbu.edu.tr
ANA BİLİM DALI	Genel Tıp
PROGRAM ADI	
BİLİM DALININ ADI	Genel Tıp
KURUM ADI VE ADRESİ	Sakarya University
KURUM ADRESİ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	Tuz
KURUM BAŞKANLIĞI VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	
ARAŞTIRMA/ETİK ÇALIŞMA TALEPİ İLE İLGİLİ BİLGİLER	
TEZİN KONUSU	SUTGÖLDE SİDİT ADANA DENEĞİ
TEZİN AMACI	Adana ilinde SİDİT adana deneği araştırması ve bu araştırma sonuçları ile ilgili olarak elde edilen verilerin değerlendirilmesi ve bu araştırma sonuçları ile ilgili olarak elde edilen verilerin değerlendirilmesi.
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	Sıt gölde sitede adana deneği araştırması ve bu araştırma sonuçları ile ilgili olarak elde edilen verilerin değerlendirilmesi ve bu araştırma sonuçları ile ilgili olarak elde edilen verilerin değerlendirilmesi.

ÖZGEÇMİŞ

Bu tezin yazarı, 1970 yılında Mersin ilinin Erdemli ilçesinde doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini bu ilçede tamamladıktan sonra, 1988 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde lisans eğitimi almaya hak kazanmış ve bu fakülteden mezun olmuştur. Yazar, 1995 yılında Hâkim ve Savcı adayı olarak, 1998 yılında ise Cumhuriyet Savcısı olarak göreve başlamış ve halen Mersin Cumhuriyet Savcısı olarak görev yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

